

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні: 223-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Користувач: П. К. О. Львів 504.060.
Банк Чеських Лівон.
Прага „Діло“.
Рукописів не зворотимо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою): 3.00 зол.
Чвертьрічно: 13.00 „
Піврічно: 30.00 „
Річно: 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. у ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
НИЖНІЙ Б-НИ „ДІЛО“ В ОБЕМІ 10-15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Складайте свої ощадності і всяку часово зайву готівку

В ЦЕНТРОБАНКУ

у Львові при вулиці ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15.

бо це не тільки безпечно і корисно для Вас, а й економічно, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні центральні, Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та весь кооперативний промисел, а на це потрібні мільйони своїх ощадностей.

КРИМ ВІДСОТНІВ ПРЕМІЮ ЗА ОЩАДНІСТЬ
дає Вам Кооперативний Банк

„ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська 20, тел. 280-50
за вкладки на ПРЕМІЙНІ КНИЖЕЧКИ.

Складаючи щомісячно впродовж року щонайменше зол. 3.— на премійну книжечку, можете одержати крім відсотків ще й нагороду за ощадність у висоті 25 до 100 золотих.

Змагання до незалежності України, Білоруси, Кавказу і Туркестану.

ДАЛЬШІ РЕВЕЛЯЦІЇ МОСКОВСЬКОГО ПРОЦЕСУ.

У четвер вечором зізнавав Риков. Він заявив, що правіцево-троцькістський блок допустив унезалежнення України, Білоруси, Кавказу і республік Середньої Азії. Українськими націоналістами проводив Гринько, білоруськими — Шарангович, Червяков, Голодін і Антошкін.

Білоруські націоналісти змагалися до того, щоб відірвати Білорусь від СРСР та віддати її під польський протекторат.

Предсідник Уаурих так кермує розпавою, щоб зізнання підсудних компрометували незалежні рухи поневолених народів СРСР. Риков стверджує, що українська націоналістична організація була польсько-німецькою експанзією.

ЗМОВА ТУТАЧЕВСЬКОГО.

Арештування троцькістів мали той вплив, що

Тутачевський рішився зробити переворот, не чекаючи на вибух війни;

тому помагав Якір, Корк та Уборевич. У цій справі він порозумівся з Троцьким у Мєрані. Троцький заапробував плян.

У п'ятницю рано зізнавав Шарангович і Ходжаєв. Шарангович, б. генеральний секретар білоруської комуністичної партії, оповів про широко розгалужену білоруську націоналістичну організацію, що існувала від 1932 р. та в останніх часах співпрацювала з опозиційним центром Бухарина й Рикова.

Білоруська націоналістична партія намагалася відірвати Білорусь від СРСР та зробити з неї незалежну державу. Шарангович признається, що від 1931 р. працював для польської розвідки.

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ТУРКЕСТАНУ.

Ходжаєв — узбек. До минулого року був він головою совнаркому узбецької совітської республіки. Ходжаєв признається, що він є узбецьким націоналістом та що від 1920 р. він змагався до політичної незалежності республіки Бухари.

Ходжаєв зробив повстання в Середній Азії, де він тоді був президентом. Незалежна Бухара стала би буферною державою між Росією і британською Індією. Від 1925 р. узбецькі націоналісти робили всі можливі зусилля, щоб скинути більшовицьке ярмо. 1936 р. Бухарин наказав Ходжаєву зробити

збройне повстання в Середній Азії, з порозуміння з британськими колами Англія мала дістати протекторат над незалежною середньо-азійською державою.

ЧОМУ КРЕСТІНСЬКИЙ ВІДКЛИКАВ ЗІЗНАННЯ?

Як подають із Риги, Крестінський признався в другому дні розправи до закинутих йому звинувачень, бо після першої розправи сконфронтували його з жінкою, яка потвердила всі прокураторські звинувачення. Під впливом того Крестінський зовсім заломився.

На основі іншої версії агенти ГПУ зломили Крестінського тортурами.

Збомбардували передмістя Валенсії.

Як подають з Барселони, над передмістями Валенсії появилася учора 5 національних літаків, що скинули коло 100 бомб. Кілька знахідок домія знищено.

В АМЕРИЦІ ВЕРБУЮТЬ ДОБРОВОЛЬЦІВ ДО ІСПАНСЬКОЇ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ.

Парагвайська поліція викрила велику організацію, що вербувала у Південній Америці добровольців до червоної Іспанії, куди їх вислали через Буенос-Айрес. Чималий обтяжувачий матеріал найшли в одного парагвайського підстаршини. Також у Канаді вербункова діяльність до червоної Іспанії набирає щораз більшого розмаху, зокрема в Торонто і на терені інших міст в Онтаріо.

Злучені Держави побудують 68 воєнних кораблів і 950 боевих літаків.

Морська комісія вашингтонського парламенту заапробувала морську програму уряду, що передбачує будову 46-ох боевих кораблів, 22-ох помічників і 950-ох боевих літаків. До постанови долучений меморіал, який стверджує, що американська флота має служити виключно до оборони.

АМЕРИКАНСЬКА ЛІГА НАЦІЙ.

Уряди Колумбії та Сан-Домінго пропонують проєкт панамериканської Ліги Націй; у її програмі не передбачена ніяка збрива акція проти нападника. Проєкт не має ніяких вигадів на успіх.

ОБІЙМАЄ СВОЇМ ЗАСЯГОМ
ГКО цілий край

ФІЛІАРОМ
ТВОГО
ДОБРОБУТУ

МАЙСТАРША ЛУСТАНОВА
ОШАДНОСТЕВА
В КРЮ

Живий медвідь і його шкура.

„Зворот“ Закарпаття Угорщині в світлі історії та теперішньої дійсності.

Львів, 5. березня 1938.

III.

ПАРАДОКСИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ І ЧЕСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.

Як у кожному суспільно-заскорузломому краю, де процес національно-політичної думки та кристалізації соціальної структури були зупинені у довгому періоді чужої екстермінаційно-асиміляційної політики, так само й на Закарпатті панує хаос повний двоглядів, що їх не розуміє європейський, неприхильний до специфічних політичних штучок, виплеканих долі в утробі переможених держав — Австро-Угорщини та Росії. Отже передовсім іде там боротьба за національний характер краю, ведена з повним нехтуванням наукових правд та при стосуванні методу, що не рахується аж з критерієм політичної доцільності, ані — ніколи — таки просто зі здоровим глуздом. Трагедією цієї боротьби є активна участь у ній посторонніх чинників, етнічно з закарпатською територією незаявлених, а зацікавлених у тому терені виключно політично. Отож на вигляд і напрямок тієї боротьби впливають три чинники: чеський, мадярський та подекуди й польський. Цікава річ: всі ті чинники, взаємно собі суперечні й ворожі (поляки й мадяри проти чехів) — у практиці підтримують той сам московіфіційний напрямок та всі разом одногласно побороють — українство! Одночасно називається, що це для добра протисовітської орієнтації треба прилучити Закарпаття до Мадярщини! Тимчасом кожна дитина на Закарпатті знає і це взагалі річ безспірну, що саме найбільш соціально-консервативна та національно-заскорузла і ретроградська московіфіційна закарпатська верства — найбільш мадярофіційна верства на всьому Закарпатті. Не свідомі українці, лиш московіфілі та жиди говорять по нинішній день дома по мадярськи і є підвальною всьому мадярофілійському напрямку на Закарпатті! Як погодити культ для Папкевича і до його „доблестних“ військ з любов'ю для Будапешту — це вже інша річ. Значити ж можна, що закарпатські автохтонні московіфілі знають Росію, її історію, її мову ще менше, ніж галицькі московіфілі і творять справді музейний твір. Досить читати „Русский Вѣстник“, або й „Недѣлю“, орган „тутешняків“, себто т. зв. „третього напрямку“ (ані українського ані російського): для науковця фільолога мова тих часописних органів — це „тістечко з кремом“, а за 100 лт напевне ніхто не повірить, що колинебудь, хтонебудь міг такою тарбаршиною говорити чи писати!

Другий капітальний парадокс закарпатської дійсності — це ті нещасні викидаси чехословацької національної політики, стосовані на Закарпатті. Вони є сумішкою трьох, може й підсвідомих, психологічних спонук: злибово за-

МЕТАЛІ

БЛЯХИ, ТАСЬМИ, КРУЖКИ, ПАСИ, ШИНИ, ПРОФІЛІ І РУРИ з мосіяжу, міді, бронзу, томбаку, нового срібла, нікелю, олова, алюмінію, антикородаю і т. д.

СІРІВЦІ: мідь, цинна, олово, алюміній, антимон, нікель і т. д. Білі метали, цини до лютування, шмергальові шити.

КУПНО І ПРОДАЖ СТАРИХ МЕТАЛІВ. ЗНАРЯДЛЯ ДО ОБРОБЛЮВАННЯ МЕТАЛІВ І ДЕРЕВА.

„ПОЛЬТГАП“

Польське Товариство Технічне для Торговлі і Промислу, сп. з о. в.

ВАРШАВА, ПАНСЬКА 83 (власний дім).

корінного, свіжого й наскрізь емоціонального москвофільства, скріпленого тепер вірою, що Совіти є єдиним союзником та гарантом державної незалежності ЧСР, 2) привязання до демократичних форм, при чому слово „демократія“ належить вже, так мовлять, до примітивних деклараторських аксесорій, і 3) апетиту та самозакоханості кожного народу, що здобув чи відвоював після довгих літ неволі свою державність і є прикладом на фальш латинської пословиці, що „історія є вчителькою життя“.

Передовсім чехословацька політика відразу розпочала трактувати Закарпаття, як терен і політичної і господарської експлуатації, себто гадати на нього, як на домену чеських політичних партій, або — казучи вірніше — як резервуар голосів при парламентарних виборах. А що аграрний п. Годжі та суперницькі народні соціалісти п. Кльофа і „демократи народів“ пок. Крамаржа мають яскраві русофільські тенденції, то й державна адміністрація, насиджена й обсаджувана тими трьома партіями, підтримує на Закарпатті русофільські, а не українські партії. Правда, коли показалося, що український національний рух (читай: українські виборці) має свою силу і реальне значіння, то в аграрній партії почався деякий відворот: члени-українці тієї партії почали видавати власний орган, — а проте загальний напрям державної політики на Закарпатті залишився незмінним. Від останнього німецького напору на Середню Європу, від часу, коли і в Румунії зросли протисовітські націоналістичні впливи і Австрія фактично опинилася в орбіті німецької політики, — русофільський (совітофільський) напрямок ще дужче зміцнівся, маючи свою відбитку у місцевому режимі.

Однієї чеське русофільство не має нічого спільного з трактуванням Закарпаття, як „депозиту“, що його колись Чехословацька „зверне“ — Росії. Так було, але не є, так само, як колись і польські члени дичі (пок. Голушко у прилюдному виступі у Львові) легковажно висловлювалися про Волинь чи Полісся, як терени, призначені для „результиції границь“ з будучою Українською Державою. чого тепер не вільно казати під ригором замкту державної зради. І д-р Венеш, як міністр закордонних справ, у своїй подорожі по Закарпатті раз-ураз з притиском підкреслював, що Закарпаття — це інтегральна чехословацька державна територія. А що український елемент, як етнічно безпосередньо зв'язаний з українським елементом з цього боку Кіпрат, є в історичній перспективі для чехів, вірних посідачів Закарпаття, більш небезпечний від елементу московського, що не має спільної границі з московським материком, то й панросійський рух толерантний на Закарпатті далеко ласкавіше, ніж рух український (нічого й казати про політичний рух всеукраїнський!) що його трактують як протиукраїнську ірреденту!

Але Чехословацька — держава демократична, і та демократія, як завжди і всюди, і там має свої два кінці. Виходячи з демократичного засновку, чехи ставали були на становищі, що в культурній діяльності вони будуть прикладались реалізації тільки напрямків, трьох течій:

української, російської і т. з. „третього напрямку“, русинського, який загубив свою національність (як нпр. польські „шляхтизи“ за німецьких часів, або й деякі наші галицькі москвофіли, які не є ні „руси-рослини“, ні українці, лише русини, як окрема „нація“). Прага мовляв чекати який напрямок вийде із себе найбільшій та найбільш конструктивно партійній інтелігенції. Відсутність тієї місцевої інтелігенції стала причиною найбільшого хаосу: бо у швидкоплинній, пошті та інтелігенції народилася, чехи і словаки залили край масово своєю бюрократією та колоністами і розпочали на широкій мірці чехізацію та словакізацію краю. Одначасно на Закарпатті почала політична еміграція: невеличкий відсоток української еміграції, яку агодом чеська адміністраційна влада „перестіла“, чимало однієї викинувши в край, — і величезний відсоток російської чорносотенної еміграції, яка опинилася на Закарпатті на теплих посадах. Здається, що ніщо так не характеризує тієї хиткої, назверх демократичної і безсторонньої, по суті завжди тенденційно-русофільської політики, як заведення на Закарпатті російських шкільних підручників та ще й розпорування бурі по школах, в яких ведено „дубієсцит“, хто яких підручників хоче. Як той дубієсцит ведено, яких штурк і штурок уживали москалі та прихильна їм чеська русофільська шкільна адміністрація — про це мали ми довгі кореспонденції з точними даними й фактами.

А проте українська стихія в розумінні, зросту повної національної свідомості має і підростаючої інтелігенції — росте майже на очах. Під цим оглядом має заслуги однакова консервативно-клерикальний осередок о. Волошин, що й соціал-демократичний посла Ревая. Сила українського національного руху в молодому інтелігенції, масовій національній регенерації українського молоді Закарпаття — це й запорука перемоги національного відродження тієї країни. Політично весь український національний рух Закарпаття орієнтується на Прагу, бо чиниться, як вогню повороту до Мадярщини. Трагедією закарпатських українців є те, що та сама Прага, яка так нервово реагує на сам згук мадьярського ревізіонізму, відплачує українцям за їх найширшу лояльність — підтримкою русофільства, багато ближчого і приємнішого мадьярам від українства. Очевидно, кожна акція мусить мати свою контракцію: у відповідь на

Найбільше поширення свідчить про високу якість паперців і тутот „КАЛИНА“

чехізацію та словакізацію краю — закарпатські українці мусять приходити до шораз глибшого переконання, що єдиний їх рятуюнок — це дипломатичний зв'язок з українцями поза границями ЧСР, і щільним великим українським народом, без огляду на його державні кордони.

Розвиток міжнародних подій ставить перед закарпатськими українцями вигляд душі суцільної. Не є зовсім виключене, що торг за широким закарпатським медведем, який показався на сторінках преси, перейде на більш реальну і більш загрозливу площину. З одного боку мадьяри, які не відмовляються до себе доміри, би найкращими завадами, з другого чехи з своїм русофільством і совітським пактом, тут вони полягає, що фортегують Фейшма — це ситуація справді незалежна. У цій ситуації єдиним виходом для закарпатських братів може бути змирення, що весь український світ з найбільшою увагою, та найбільшими симпатіями слідкує за їх боротьбою з усіма ворожими ходами і тупцюваннями. І — маємо те глибоке переконання, що закарпатськими українцями та щільним співпатським українським національним рухом більше будуть рахуватися всі ті, що його сьогодні легковажать собі, якщо більшість, шовсь той рух опертій на духовній всеукраїнській спільноті. „Презента“ тут ні при чім, не єдиність культурної й ідейної всього українського народу мусить освідомити собі всі — чи вони її приєднують чи ні, і прийняти до відома, як реальний політичний чинник. Нехтування та поборювання того чинника — це шлях найгірший для тих, що зацікавлені в Закарпатті.

ПЕРЕВОЗИ: меблів, товарів
СПЕДИЦІЯ, ПОСИЛКИ

ГАРМА

Львів ул.
Потоцького
ч. 11 А
тел. 111-21

Сумерк Совітів на Балкані.

ЗІЗД „БАЛКАНСЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ“.

Букарешт, 1 березня.

Цьогорічний зїзд „Балканського Порозуміння“, відбувся в Анкарі. Взяли в ньому участь представники союзних балканських держав: Арас, Стоядіновіч, Метаксас й Комнен.

Це перша зустріч представників чотирьох тоталістичних держав. До першої двійки авторитарних держав (Туреччина, Югославія) долучилася згодою Греція і тепер Румунія.

Державний лад згаданих держав зблизив їх також у загальній зовнішній політиці і цим можна пояснити, чому наради цьогорічного Зїзду не обмежились до чисто балканських справ, але торкнулись і середземноморських питань. І цього року уперше — від коли існує Балканський Союз — відложили чорноморські та боєфорські питання на другорядне місце! Цю програмову зміну пояснюють передусім перемогою Італії в Абіссинії та скріпленням її впливу на Середземному Морю.

Давні тертя між Італією та Грецією (кріваві випадки на Корфу), правда, не повторювались, а в 1928-ому році навіть підписали в Римі греко-італійський договір неналаду то всеж давні боляки ще не вигіслися. Можливо, що до цього причиняється англійська та французька дипломатія, якій залежить на тому, щоб побіч сильної Італії зросла й сильна Греція.

В самих Атенях уважають, що ця англо-французька „політика рівноваги“, невідповідна, бо вона викликає далі нові ускладнення. (Питання італійського Додеканезу). — Зрештою й самі греки нерозумно згадують первісний італіо-грецький повоєний договір (1920 в Севр) т. з. „порозуміння Тітоні-Венізелос“.

Підчас останніх нарад „Балканського Порозуміння“, висловили покищо надію на „швидке

та основне налагодження взаємних“ згаданих держав, тимбільше, що „передбачене англо-французьке порозуміння забезпечить мир у цій середземноморській ділянці“.

Треба признати, що минулорічні успіхи Італії та її „регіональне“ порозуміння (що й назвали: одностороннє) з Югославією мали вшальний вплив на зовнішню політику інших держав.

Найстарша робітня
ЖНОЧИХ І МУЖЕСЬКИХ ФУТЕР

Владислава Старнавський

перенесена до нового аскало при ш.
Бернардинський ч. 2 А

канських союзниць. Згадаємо тут ще й італіо-сербських політиків із загальних рахунків „Балканської антанти“, виліт, якого їм довелося не могли простити союзницям, а тепер формально признали: югославянсько-болгарський „регіональний“ і завжди висуває свої ревізіоністські територіальні домагання. Всех болгарський уряд Кіоселіанова, більш стриманий та поборюваний як його попередники, не виключає з своїх ширших місцевих — „регіональних“ порозумінь і інших сусідів. Одним із доцільних доборів болгарського уряду було його доброзичливе пошлення до держав „Балканського Порозуміння“ підчас наради в Ніоні.

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

Про звання адвоката і красномовність.

Під таким наголовком побачила світ прекрасна праця про адвокатуру і мистецтво правничої оборони — представника французької публіцистики Фернандо Поена¹⁾, колишнього декана адвокатської Палати в Парижі. В її чотирьох розділах дає нам автор історію і філософію адвокатури, організації адвокатського стану у Франції, підставні правила адвокатури і акційні думки про красномовність. Книжка цікава тим, що автор незвичайно ясно і живо, по мистецьки розглядає суть порушеної теми, даючи чіткий образ її цілості. Багато у ній цікавих думок, влучних і цінних зауваг і скарбниці мовних і етичних засад адвокатського звання. Замітна ще й тим, що автор призначає її не загально, не для... адвокатів. Бо нема, каже, нічого, а винятком хіба лікаря, щоб так тісно адвокатура видалася з приватним життям. Мета автора розкрити перед громадянством суть адвокатури, скинути її тогу, а відкрити її великі цінності, шляхотні думки та її людські завдання.

— незалежність, безкорисність, чесність. Далека риса адвоката — повага; перед ним століттями вимагали від нього, щоб уже сам його зверхній вигляд викликав таке враження (міг годитися, носити бороду, або бачки, тільки не... вуся). Повинен оминати всього, що могло б називатися рекламою, або намагання здатися собі розголос. Правдовому адвокату треба протиставити крутійських правників, що не знанням, совістю і не трудом, але зручним викручуванням законів надають незаконності оманки легальності. (Молієр). Автор дає відповідь на погляд вулиці, мовляв, адвокати мають подвійне сумління, бо завжди знаходиться до одної справи двох адвокатів, що з рівним переконанням беруться боронити двох суперечливих тез. Чи ті інтелектуали чесно боронять таких справ? Так, бо в судовій правді нема математичної правди. Терези символічної ваги завжди хитаються. Кожний перед судом боронить своєї правди і кожний має свою слушність. Про слушність рішає суддя, не адвокат і не до нього належить устійнити кінцевий біляс. Як лікар, не має права відмовити помічати хворому — так і адвокат у принципі не повинен відмовити помічати тому, хто до нього звертається. І саме красою адвокатського звання є мужньо боротися в обороні всіх безборонних братів, без огляду на те, ким вони не були б. Боротьба йде всюди, де життя стикається з життям — у природі під знаком сили, між людьми під егідою права.

Між адвокатами існує рівність — її символ чорна тога, а далі якнайбільша товариськість, ввічливість, прихильність. Адвокат повинен триматися засад чесної гри, чесної боротьби. Адвокат рішаючись, чи прийняти чи відкинути справу, повинен слухати виключно свого сумління. Якщо відмова диктована є лідом перед публічною думкою — так це ознака браку незалежності.

Праця адвоката не лиш відповідальна, важка і конечна, але незвичайно важка. Хто бажає дійсно посвятитися адвокатурі, мусить по теоретичних студіях перейти стадію суворой, лонгої практичної підготовки.

А далі подає автор чимало цінних зауваг для адвокатів у їх праці в канцелярії і поза нею щодо їх гідності і поваги, як приймати ефітентів і гонорарі. Він зображає устрій адвокатури у Франції, що в засаді не різниться від устрою в Польщі. Аплікація трилітня. Вона далеко не запевняє відповідного практичного вишколу. Тому й там існують тенденції до її реформи. Відтак приходить Поен до мистецтва оборони. У ньому перше місце займає красномовність, що не є даром, але мистецтвом, і то з усіх найтруднішим. Так само як чоловік із найкращим голосом паразитує на сміх, коли без підготовки валяється виступити навіть на підрядній естраді — так і оборонець без попередньої виправи і досвіду нехай не валяється займати місця на лаві оборонців. Це знами старинні греки і римляни; їх знамениті промовці вложили багато праці у відповідні реторичні студії. Ораторес фіюнт! понад усім у промові має виступати зміст. Мистецтво без знання, наче цвіт без соку. Треба знати право. Не можна подивитися в людини ніщо з того, що вона знає, коли вона не знає того, що повинна знати. Боронити справу — значить сконструювати оборону і представити її перед судом. Добра оборона мусить мати план, мусить бути сильна у розвиненій темі, має визначатися по правдивості і хитерним, навіть мистецьким, стилем, а промовець мусить уміти володіти чутливою модуляцією голосу і чистотою дикції. Найбільшою таємницею мистецтва, як переконувати інших — бути самому переконаним. Аудиторія і суддя відчувають несмак, коли оборонець сам почуває себе нікчемно. Промови не можна ні читати, ні рецитувати, ні імпровізувати. Ніколи не можна здобути аудиторії читаною або рецитованою промовою. А імпровізація? Імпровізація небезпечна. Автор наводить слова Бергера: «Таємниця імпровізаторів у тому, що вони ніколи не імпровізують». Красномовність незвичайно тяжка і коштує багато труда, праці і довгих, поважних студій. Та треба знати, що і так без великих і довгих трудів ніхто не стане добрим адвокатом і добрим промовцем.

Ось кілька думок із тої цінної праці знаменитого адвоката і багатого досвідом оборонця. Хоч правдивою темою юнакки є Франція, а проте її зауваги не менш цінні і для нашого ґрунту. Вона призначена для загалу, але не меншу користь вона повинна принести правникам. Автор жаліється, що громадянство його не розуміє яксайд і не доцільне адвокатури. Та ця прова може ще у більшій мірі саїдний у нас. Загал нашого громадянства бачить в адвоката лише людину, що за гроші продає своє знання, в одного що рису більше, у другого менше, — а не хоче вглянути у ту велику місію і творчу працю, яку сповняла і далі виконує українська адвокатура в кожній галузі українського життя. Тому варт заглянути загалові під чорну тогу, бо таке знання напевно спричиниться до кращих взаємин між адвокатом земляком і громадянством. Відпаде тоді також потреба шукання помічч у чужих сил та роблення їх своїми дорадниками. Чи таким неукраїнським дорадникам і може лежати добро українського клієнта ближче серця, ніж адвокатуві українцеві? Ніколи! Адвокат неукраїнець дає і може дати лише своє знання, — адвокат українець дає знання і серце.

Та не лише для адвокатів і загалу корисна праця Поена. Вона на часі рівнож для тих Паних, що, то намагаються адвокатурі відокрепити і стрижинь то є її незалежність, а з адвокатів, отих представників вільного звання — зробити урядовців. Може застановиться, що роблять! Подав Л. Дубас.

ПОСЕЗОНОВА ВИПРОДАЖ
ПЛАЩІВ І РАГЛЯНІВ
ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

Загадка для правників.

У старині жив один мудрець, учитель красномовності. За науку казав платити собі дуже дорого. Один з його учеників попросив, щоб подав умовини виплати своєї винагороди. Учитель подумав хвилину і відповів:

— Половину винагороди заплатиш зараз. Другу половину заплатиш тоді, як скінчиш курс красномовства, будеш адвокатом і виграєш свій перший процес.

Учень погодився.

По якійсь часі молодець скінчив курс красномовства, став адвокатом, але не мав ніяких справ і тому міркував, що не обов'язаний платити решти гонорару.

Але учитель думав інакше. Внесу проти цього невіданого ученика позов. Якщо його засудять на заплату гонорару — дістану свої гроші. Якщо ж він устоїться зі своїми аргументами і виграє процес — все одно мусить віддати розчислені гроші. В обох випадках я дістану гроші.

Учень по отриманні позову з радістю закликав:

— А то дурень. Тепер уже ніколи не дістане грошей. Якщо я програю — то згідно з договором не дістану решти гонорару. Якщо я виграю — матиму за собою присуд суду і тоді не буду йому ніколи платити.

Отже хто з них має рацію? Коли читачі будуть дивуватися — то можна їх запевнити, що на думку одного з найбільших авторитетних юристів, навіть сам Соломон був би здатний таким підходом до справи.

Адвокати існують від часу, коли спори між людьми перестала вирішувати сила, каже автор. Закони, чи вони обширні чи змістовні, існують завсіди неясні, неповні. Всюди, де є закон, там мусить бути і суддя, щоб закон цей викладав і прикладав до життєвих потреб. А всюди, де є суддя — там треба призначити двох адвокатів... Кожна процесона створює утотожне свій інтерес із своїм правом і своє право із правом слушності. І навіть найбільш сумлінний чоловік не має огляду, коли йде про перемогу свого слушного права. Тому громадянство не винайшло ніщо відповідного як те, що поставило між сторонами суддів — людей, яких метою є обороняти інтереси процесових сторін і які дають водночас зпоруку чесності і совістності. Інтервенція адвоката відповідає теж і глибокій психологічній потребі. Процесові сторони відчувають потребу довіритися комусь, хто хоч і сторонній, а не слухає їх із зрозумінням і прихильністю. Тільки адвокати вміють людину направду розуміти, вміють вчутися в гармонію душі, і в халі. Автор пригадає старий алегоричний малюнок: усередині сидять постаті Справедливості тримаючи в руці меч і вагу. По обох боках стоять процесові сторони; самі сліпозасліплені інтересом держать мішю у заплесаних руках помішані контракти, писма, документи і ін. Білі люди! чи хоча котрий із них має вартість того, що так близько перед ними ботини? А між Справедливістю і клієнтами — ще один чоловік, спокійний, безкорисний. Він перший досліджує — відкладає, розуміє, підозріває, а може й пофальшувати, і каже на вагу те, що правдиве. І хто знає, чи той клієнт не піднесе викищеного каліграфічного папірця, від якого залежить його майбутнє чи його життя? Той чоловік, той правничий, сумлінний, чесний — це справжній адвокат.

Адвокат обов'язаний у кожній ситуації захищати тільки самого себе і усувати від себе гроші. Він є співідником і доверцем тих, що до нього звертаються; він перекладач перед обличчям Справедливості і нічим більше і нічим менше не вільно йому бути. Ідеалом адвокатського звання

¹⁾ Fernand Poen: «O powołaniu adwokatury i sztuce przemówienia». — przekład adw. Jęka Bolla. Kraków. 1938. — 120 s. — Wydawnictwo Prawnicze i Polityczne.

Тому нагледі „регіональні“ порозуміння між Югославією та Болгарією викликало повне одобрення Туреччини, зрозуміння в Румунії та деякі застереження Греції. Грекам якось не подобався цей несподіваний союз — бо він їм пригадав давні болгарські „егейські мрії“ (доступ до Егейського моря: Дедеагач).

Щоб випередити далі такі самочинні (читай несподівані) виступи членів союзу, устійний підчас нарад в Анкарі, що „кожна держава може ввійти в дружні взаємини з Болгарією, якщо вона збереже з'являючі відношення до післявоєнного „статус кво“...“

Так треба розуміти уст. 2. Статуту „Балк. Порозуміння“, що виразно зазначає: „Підписані держави зобов'язуються не вести ніякої самостійної політичної акції супроти іншої балканської держави, яка не підписала цієї умови, хіба що на таку окрему акцію згодяться й інші держави-контрагенти („Балканського Порозуміння“).

Як бачимо, то й самі „контрагенти“ переконалися, яку вартість мають деякі договори...

Таке розчарування відносилось передусім до Ліги Націй. На одній з анкарських нарад прийшли до висновку, що дотепер всі чотири союзні балканські уряди святочно дотримувалися своїх зобов'язань, які наложив на них Женева. Але тепер прийшов час нової оцінки женевської устави, тим більше, що на заході Європи прийшло до змін, яких Ліга Націй не мала сили унеможливити.

Перший самостійний виступ члена „Балканського Порозуміння“ проти засад Ліги — це те, що югославський уряд визнавав італійську імперію (окупація Абіссинії). І Румунія знайшла тепер у подібному положенні, бо мусить вислати до Риму нового посла та акредитувати його при „королівсько-італійському та цісарсько-етіопському уряді“.

Замість наосліп притримуватися „аже неможливо-перестарілих засад Женеви“, краще визнати дійсність та уможливити мирну співпрацю на південному Сході Європи! Очевидно, що й Греція та Туреччина змінить свої первісні погляди щодо правного визнання „Етіопської Імперії“.

Дальша справа, що торкається загальної „женевської проблематики“ — це визнання уряду ген. Франка.

Кожна із союзних балканських держав має вже зносини із республіканською Іспанією. (Крім Туреччини, яка їх вже фактично зірвала

— через відомі події в Мадриді). Але підчас останніх нарад в Анкарі, станули на становищі, що справжнім еспанським урядом є той, який опановує дві третини еспанської території. І в цьому випадку, рада союзу балканських держав признає політичне першество урядові ген. Франка. Але на всякий випадок „Балк. Порозуміння“ не випередить великих держав і покищо нав'яже тільки торговельні зв'язки з національною Іспанією. На це рішення фактично й правно визнати уряд ген. Франка вплинула поведінка республіканського уряду із Валенсії, який ворожо віднісся до представника Туреччини в Мадриді.

Коли уважно слідкувати за офіційними заявами союзних балканських дипломатів та за коментарем преси сусідніх держав, то не важко відмітити основний тон останніх нарад: Балканський Союз відвернувся від небажаного, влізлого партнера із Монте-С. С. С. Р.

Перший удар в нього — це заходи урядів союзних балканських держав, притягнути Італію в члени договору із Монте-С. Другий — це вже згадане визнання уряду ген. Франка. Але найсильніший удар — це безперечно втрата впливів СССР на Балкані.

Правда, цих впливів не було в Югославії, де сильно вкорінилась біла російська еміграція. Але впливи Комінтерну зростають в Болгарії та Греції. І тут прийшло до остаточного спокою аж після „королівського перевороту“ в Софії та після відновлення грецької монархії.

В Румунії минула „совітофільська доба“, яку започаткував був мін. Тітулеску. Вона мабуть закінчилась із жалюгідним відкликанням посла Островського. Чи вдасться новоіменованому совітському послові здобути назад втрачене поле — сумніваємося.

Найцікавіше представляється сумерк совітських впливів у Туреччині.

Ще перед роком була „молода“ національна Туреччина під сильним впливом СССР. Совіти втручали не тільки у внутрішню турецьку політику, але втручалися навіть в чисто економічні та військові (доставка військового матеріалу для повітряної та водної турецької флоти). Були це часи всемогучого Карахана (совітського посла в Анкарі).

Треба признати б. совітському полпредові неабиякий зручний підхід до турецького націоналізму, який Карахан намагався підсунувати „проти англійського та італійського імперіалізму“. Насправді діяв інший імперіалізм — совіт-

А яка она здорова!

ський! Його зручно маскували безчисленні совітські „специ“, яких вислав Комінтерн, „щоби перевести упрямисловлення дружньої Туреччини“. Ці „техніки“ та їх провід із генерального совітського консульства у Стамбулі вели змішу совітофільську пропаганду. Вислідом їх довголітньої, систематичної праці, була — совітофільська орієнтація „Камутачі“ (турецького парламенту).

Комінтерн завдячував ці успіхи не тільки своїй „дипломатії“ — але передусім, колишньому турецькому прем'єрові Інону. Генерал Ісмет Інону, ославлений на полі бою в Анатолії, став перше дорадником Ататюрка і потім прем'єром. Як приятель „старої гвардії“ із Кремлю, колишній прем'єр Інону уможливив турецько-совітську військову співпрацю. Впливи Інону зростають й кажуть, що ставали навіть невідгидні для Ататюрка. Натиск Англії та держав „Протикомінтернівського Союзу“ на турецький уряд — прискорили димісію Інону. На його місце прийшов представник „центру“ б. мін. освіти Делал Баяр... Так почався кінець совітських впливів на Балкані.

Совітська амабасада в Анкарі, яку він „здадала“ новий посол Карський (яке арештований у Москві), не втручалася вже підчас останніх нарад „Бал. Порозуміння“ своїми традиційними „протифашистськими та нацифістичними вказівками“.

Влучно замітив мені один представник турецької преси, тепер іменованій аташе у сусідній державі. „Нас грубо використовували Совіти в Женеві, Монте та такі в нас дома. Нехай не гніваються, коли цим разом і ми, асуперіа давній приязни та не вважаючи на всякі допомоги, зміняли напрям нашої зовнішньої політики...“

Он.

Знавці пудрів зараховують тепер український пудер між першорядні французькі пудри

„МЕРІДА“

Попробуйте! Він субтально запашний ніжно дискретний, ідеально мілкий, і без шкідливих металів.

МІХ. РУДНИЦЬКИЙ

Габрієле Д'Анунціо.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДЕКАДЕНТ І ТРУБАДУР ФАШИЗМУ.
(1863 — 1938).

Д'Анунціо не був у нашій літературі ніколи божим іменем, ні навіть автором, що тимчасово притягнув увагу читачів. Не перекладали з його нічого і на нашій сцені не появилася ні одна його пєса. Це не виняткове явище, а майже нормальне відношення нашої літератури до всієї італійської.

Зате доходило до нас прізвище Д'Анунція та його твори через інші літератури. Був час, коли він був „модний“, популярний, навіть слашний. Кажемо: навіть слашний, бо слава, у тійній якій він жив у Італії тільки врівноважено доїдала до чужини. Д'Анунціо займає в італійській літературі місце передове, переломове; велика частина його діяльності зв'язана з чисто національними почуваннями італійців, на яких він умів грати, як поет, воєн і політичний діяч.

Європейці, які не знають італійської мови не можуть оцінити величини Д'Анунція як поета. Саме в поезії він досяг найбільших вершин і навіть те, що у його прозі найкраще є тільки відблиском його поривної, пиякої, бунтарської, амислової і красномовної лірики. Від лірики він почав; ще як школяр у 16-ому році життя (у р. 1879) він видає свої „Прімо Верс“, які як звернув увагу найбільший поет тодішньої Італії Кардуччі. Переїхавши з рідної Пезари до Риму починає видавати дальші збірники, які роблять його славним, часто не без скандалу: „Ін меморіан“, „Новий спів“, „Інтермедіо оім“. Воночас лає свої перші прозові

твори п. з. „Ціанна“ і „Книжка дівчи“, збірку повелі „Сан Панталеоне“ і великі повісті „Насолода“, „Невинний“ і „Тріумф смерті“ (1894).

Вже в цій першій добі своєї творчості він розворушує італійців духом новітньої європейської літератури. Італійська література XIX-го віку занята занадто долею поневоленої батьківщини і зв'язана з ідеями політичними. Славіо Пезаліко, Джіості, Манцоні Джіоберті занадто зашкелені в собі і в національних болах, щоб сприймати загальні ідеї поза Італією. Переважає історична повість, для різного менту або побутові картини. Д'Анунціо перший схоплює незвичайно живо чужі ідеї та модні напрямки.

У першій добі, як він сам признається, ним заволодило „еротичне божество“. Його гимни в честь тіла та змислових насолод давали не раз привід критичній обурюваності, таврувати його як деморалізатора. Сильний вплив Толстого та Достоєвського — це другий етап, якого вислідом мала бути аналіза духового терпіння в поезії „Невинний“. Та в усіх його творах славіо Пезаліко і перехресні впливи В. Гюго, Бодлера, Вагнера, Німце, Гюйсманса, Буржета, Ітмена. Раз він позичає натуралістичні сюжети, раз прибирає декадентську позу, то попадає у романтичний патос, тужить, зневірюється, шукає віри, змальовує перевтому, то знов шукає обнови в якомусь сильному ідеалі.

У прозовій великій поемі „Дівчи скель“ він хоче найти духову рівновагу, стати „іншою людиною“. За motto цієї книжки вибирає слова Ліонарда да Вінчі: „Створю фікцію, що означатиме великі речі“. Це бажання, про яке він часто говорить у книжці, щоб приборкати свої пристрасті і суперечні намагання, буде в нього повторюватися ціле життя. У „Дівчих

скель“ уперше чуємо у Д'Анунція про вічну душу предків, про чесноту раси „євгенію“, про поезію життя і сміливість. Твір має не одну поетичну сторінку і не один сильний поклад до сили, але все це мрії, відхання, роздумування.

Поруч цього йдуть його найкращі класичні поезії „Райська пєса“, „Морські оди“ і „Лялді“. Його повість „Вогонь“ є гимном у честь Венеції і звеличенням Елмонори Дузе, яка надхнула його до неї.

Його пєси від 1897. р. зазнавали коротких тріумфів і великих невдач. „Сон весняного ранку“ це лірична фантазія на і дію; „Мертве м'ясо“ — грецька трагедія написана для Сарі Бернар; „Сон осінніх сутинків“ і „Джіоконда“ написані для Елмонори Дузе; у „Джіоконді“ Дузе мала одну з найкращих своїх ролей. Є так спени, що схильовують нас та інші, що розчаровують. „Слава“ — це сучасна політична трагедія з різкими натяками; „Франческа да Риміні“ сильні картини із середньовіччя; „Донька Іорія“ дика трагедія з абруційських селян; „Смолоскипи під корцем“ — песамовита пєса зі злочинами; „Корабель“ пєса історії давньої Венеції, якби випереджувала його мрії про участь у війні та імперіалізм фашистської Італії. Такі драми як класична „Федра“ або „Мучеництво св. Севастіана“ (написана по французьки) писані адебільша з думкою про якусь артистку і великі театральні ефекти. При всьому багатстві мови та сміливих поетичних образах Д'Анунціо ратує недостатку своєї уяви — красномовством і рутинією. Він умів робити із прем'єр своїх пєс — великі події, а проте не виїс у розвитку європейської драми таких цінностей як Гоголь, Ібсен, Чехов або Піранделло, — не мав навіть гандіни спорівного з ним Гавт-миса.

Великий Театр
від 9-го березня

Доногоо!

Чорні люди з чорними думками.

РЕПОРТАЖ (IV.)
з циклу: „ГАЛИЧИНА НЕ КІНЧИТЬСЯ В СОКАЛІ“.

Грубешів, лютий 1938.

Чудотворна холмська Божа Мати має сумне, чорне від смутку обличчя. Скорбна Мати. Дві переломані воскові свічки опромінюють святе лице жовтаним, неспокійним мерехтінням, відбиваючись у густій олійній ярови пригаслених лампад. У церкві зовні й темно. Людей мало, аж захрип. За вікнами скрипить під полозами саней сніг.

ЧОМУ О. ПЕТРО НЕ МОЖЕ СПАТИ?..

Старий, похилий, покорчений (погано зі здоров'ям, нерви, доміть у кістках) о. Петро запрошує мене після вечірні переночувати.

— Зайдіть, будь ласка, не цурайтесь!

Ідемо. В малій хатині (колись дяківка) холодно й непривітно. Сидимо у верхніх одягах; а. Петро у старій, ватованій, подертій рясі — в пліщі. Діакона (від сусіда приходять) подає нам чай. П'ємо, гуторимо, взаємно припрошуємо до оселення. О. Петро оповідає. Цікаво слухати.

Вийшов з села. Був дном. По двадцятьох роках добився свого: висвятили в діакони. Перед самою війною „удостоїв“ саном священника, призначили сюди, до Путятин. О. Петро почав бути „паном“, добре було, що я казати!

— І ви тут, отче, без перерви?

— Та де там, не дай Господи... (здохайте, беріть одей мисливий хвостик, ви молоді, апетит „конешно“ маєте). Пережилося рідне, але і добре... гей, гей...

О. Петро закашлявся довгим, тяжким кашлем, обтер уста хустинкою, оповідає.

Москалі казали вийхати у глибину Росії, перейшов зі своїм селом тисячі верстов, вернувся назад, без „матушки“ й дітей. Поховав їх разом з десятками односельчан на довжезному шляху від Туркестану — сюди, шляху, яким ішли втікачі та їхній найаірніший друг — пневмонічний тиф. По війні було рідно, але якось пережилося. Бувало іноді дуже важко, та Господь допоміг перетерпіти йому й людям. Але тепер — погано, ще так ніколи не було. О. Петро говорить, що ночами ніяк не може спати.

В останній добі своєї творчості Д'Анунціо — націоналіст та імперіаліст, пробудник фашистської Італії. У повісті „Може так, може ні“ (1910 р.) передбачив свої майбутні героїства азенного дитина. Підчас завойовницької війни Італії в Лівії у 1912 р. пише палкі оди, спрямовані проти Союзних держав. Поруч цього видіє 3 томи своїх нарисів, роздумувань і новел друкованих у „Корієре делла Сера“ п. з. „Леда без лебедя“. У великій війні дає Д'Анунціо доказ, що німе бути воюючим, командантом і не лякати смерті. Його покинули з 1915 р. „Дня більшої Італії“ випереджують промови Муссоліні. Памфлет проти Вільсона і тодішнього італійського уряду „Проти одного і всіх“ (1919) збільшує його популярність. Лірична повість „Ноктури“ (1921) змальовує його болю по втраті ока на війні.

Фашизм із своєю перемогою поставив Д'Анунціо на педестал. Поет зазнав усіх почестей від титулів графа і князя до державного преєм'ягального видання всіх своїх творів і становища Президента Італійської Академії після смерті Марконі. Як європейський письменник, він майже перестав існувати, зате тимбільше зростала його слава національного письменника. Д'Анунціо вичерпав у своєму вербальній майже весь той запас красномовного патріотизму, яким користується у своїх мавіфестаційних виступах і „писаннях“ Муссоліні і всі підпілчачі італійського фашизму.

Д'Анунціо висловив з великим талантом едну з найбільше характеристичних рис італійців справжніх величчів, закоханих у своєму красномовному палі, чванькуватих у своїй горді, що навіть у хвилинок найширшого героїства не можуть обійтися без жестів комедіанта.

— Так сильно вам, пан-отче, докучає цей артритизм?

Старий духовник болячо всміхнувся. Донго і нервово вертіть у пальцях темну кульку з чорного, сльозного хліба. Причин було багато: з людьми не вільно, як давніше, так як слід пастирстві жити, діти в школі не хочуть слухати, не хочуть зрозуміти свого батюшки, коли до них говорять по чужому, молодші священники старіються одні одного перехитрити. Ех, стільки того...

— Аби Господь, нам милосердний дав дідати смерті; терпіть, терпіть і ще хотів би потерпіти, але чи видержу?..

Свічка, затиснена в шкалику, кліпає, догасаючи над кісткою віджененого оселення. О. Петро чомусь так сумно дивиться на неї.

ЧЕРВОНІЙ ПРАПОР ПОПРИ ЦЕРКВУ.

В тому селі солтис — перекичник, а найкращі інтереси робить Вольфганг Айзенгагель. Він приносить раз у тиждень телятину для батюшки і вчителів. Горілку теж у нього купують, але випіска на крамниці випісана на солтиса (щоб „антижиди“ не робили „погрому“). О. Спиридон, місцевий парох, має єдиного приятеля і дорадника — Вольфганга Айзенгагеля, доставля телятини з нелегального звізду. Йому одному парох вірить, хлопам нізачо; не можна, кому ністи!

В тому селі були колись інтелігенти: двоє учителів і трьох студентів з Києва. Усі втікли в більшовію і всі вже не живуть. Їх розстріляли за те, що під червоними мундурами забули загасити решту того вогню, що його запалили в них з революційних днів роках жовто-блакитний прапор на якійсь там барикаді. Але в селі ніхто не вірить, що це все (з тим розстрілом) правда. Та де там, вони щонайменше — комісари!

Коли церква в тому селі росла колись високо вгору. На них щороку вшав хтось на першого травня червону шмату з кісткою і гаслами, від яких людям шуміло в головах. О. Спиридон знайшов спосіб: щоб історія не повторилася, зрізав усі дерева і голосно хвалився, що таки перехитрили більшовиків. На червоного першого травня шмату теж ніхто не вшав. Тепер у селі спокійно, тихо. Люди швидко лягають спати (календарів нема), а о. Спиридон зачинає вшав на широкі дубові застави. Під вікнами по-ночурі вшав пес.

ТРАГЕДІЯ ЗОЛОТОУСТОГО МІТРАТА.

О. мітрата я вже певно не побачу, а такби хотів!

З польської преси.

„Будівничі України“.

Так називає „Слово Народове“ (ч. 73, з 4-го березня ц. р.) б. львівського поєводу Боркомського та гр. Лоса за їх становище в українській справі. Вони на нараді у „Варшавському Клубі Соціально-Політичному“, що відбувся під проводом б. міністра Залеського і на якій міркували про майбутність Східної Галичини.

„Здєлярувалися як прихильники „конструктивної“ методи в політиці з українцями, тобто політики будування України на польських землях“ — пише „Слово Народове“.

„Що методу гр. Лоса дораджує від початку нашої незалежності у всяких статтях, і тому десяти літ присвятив їй окрему книжку. Вона полягає на тому, щоб жвавіше підтримувати українців на кожному полі, особливо в ділянці українського шкільництва, щоб створити у Львові український університет, дати українцям самоуправу, але автор не каже, чи також іншим русинам треба признати такі самі добродіяства. Гр. Лоса добре знає, що ті русини, які називаються українцями, уважаються громадянами майбутньої української держави, яку вони ма-

Називали його золотостим, бо тамі промови людям говорив, що наряд його охоче слухав. Говорив голосно, агадував багато святих вмів переконувати, та всеж дійш з духовности дивувалися.

— Що ви властиво баните в тих промовках? питали взаємно одні одного; так говорив кожний з нас потрапити.

А таки наряд любив слухати мітрата.

— По нашому говорити, добрий панотце, не дурно мітру має — казали вусати хитрі солдани, гусаком ідучи зі скрещеними долонями по мітратові благословення.

Пам'ятаю таке: в перехрещеній холмській катедрі на православну Пречисту правили патинську богослужбу. Гуляли органи, співали респіди, двозвонили ритмічними струнами дзвонів штиль, білі міністранти. Всі катедральні вни переповнені народом. Рамтом десь з боку, і юрби висувається темна, чорна постать, прівослашний священник! Старий, синий, позолочений, з довгою, розвіваючою бородою. В голівні наші заміліло. Старець повільно ходив від шов аж до встаріних сходів перехрещених трічі, як каже православний звичай, київську і очач задубилої чужої юрби поцілував брону каміну доайку...

Міністранти перестали двозвонити. Зробився тихо-тихо. В бачині наві з чинськ дзвонів грудей вирвалось ридання. Потім органи заглушили все.

Перед катедрою зустрівся я мітрата, ішро трічі привіталися.

— Що ви тут робите, отче мітрате?

— Те, що й ви. Я тут вирік, хіба вам дачо? Під тою катедрою закопана наша дом.

— Але катедрі не наша.

— Бог дав, Бог відав, аби заїсся (показав на серце) не вийшли... Ви знаєте те місце в Шиченка, де говориться про церкву домову...

Ми пішли на діл під православну церкву, між наряд Мітрата говорив того дня промову. Чи доведеться мені таку промову ще раз чути?

Того дня місцевий декан видав урочисті обід для духовенства і запрошення почини гостей. За столом засіли спільно: єпископ, духовенство, делегат старости, місцевий шкільник, командант поліції, старшини... Почав промови. Найбільше патетично промови духовники, всі погано, але урядово мило. Із десь при кінці промови і мітрата. Скаж, говоривити по своєму, бо він на своїй землі і дає, що його зрозуміють. Священники і інші почервоніли, зате полковник з відливо шматом подякував.

Згадується мені це все, коли приїхав в село о. мітрата, не застаю його дома, бо він місті, у Львові. Нерви і серце не витримали. Що за причина? Проста. Єдиний син і сестра донька сивоногового мітрата пошукали білосіку віру і перейшли на чужу.

Мій Боже, скільки таких історій трапляється у наших тихих сторонах! А сего дня даю, що ті діти покинули старого батюку, посади — чомусь жалі мені сивоногового мітрата-проповідника. Що скаже він своїм хіном?

А може... взагалі вже не промовить?

Роман Гуцалюк
(Домінікані бр.)

відрашують „терор, саботажі та інші злочини сепаратистів“, і які дораджуючи таку політику у відношенні до українців, просто годяться на поступливу парцеляцію Польщі.

„Ми вже віддали 80% землі польській великої посілості на окраїнах Галичини українцям. Ім мало того, домагаються ще решти для себе і нарікають на „кризду“. Даємо обильні підмоги їх товариствам і господарським організаціям зі шкодою для польських товариств. Уряд намагається розмістити їх інтелігенцію у школах і державних заведеннях, хоч багато поляків даремно цілими роками чекає на ці посади. Чим більші уступки їм робити, тим більші й нагальніші їх вимоги, аж до „відокремлення“.

Все це написано зовсім поважно, як випадає у вступній статті такого поважного органу такої поважної партії, як сидецька. Щоб, Боже борони, хтонебудь не сумнівався, що всі українці сидять сьогодні на державних посадах в тому часі, коли багато поляків ходить без праці і посади.

„Слово Народове“ протиставить конструктивні методи гр. Лося своєю:

„Львівським громадянам, вірним без застережень Річчипосполитій належаться рівні права і рівні користи без окремих вкладів. Громадяни львівські, що змагаються до власних політичних осель, не можуть мати до держави ніяких претензій, бо не можуть брати участі в будові держави, яку уважають за чужу“.

Справа ясна. Розуміємо, чому „Слово Народове“ так підкреслило у наведеній статті, що „українці мріють про власну державу“. Це було потрібне до висновку, що українці не можуть мати як українці ніяких прав у польській державі. Цікаве, чи тоді, коли поляки — до війни — боролися за свої права у трьох займанщинах, вони не мріяли про власну державу, і то саме на тих землях, що були під займанщинами?

На цю статтю „Слова Народового“ можемо відповісти тільки те, що національних прав народу не можна опрокувати, чи хочби навіть підтримати, такою чи іншою метою чи політичною теорією, бо вони спираються на ґрунті, на якому нарід живе.

ПОСЕЗОНОВА ВИПРОДАЖ

ПЛАЩІВ І РАГЛЯНІВ

ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

НА МЕРТВІЙ ТОЧЦІ.

Переговори у справі англо-ірландського торговельного договору спинилися на мертвій точці; справу закінчення договору відложать на необмежений час. Де Валера залишиться з рештою делегації в Лондоні до вітіння.

ГАБРІЕЛЕ Д'АНУНЦІО.

ДЗВОНИ.

Березень приніс йому муки кохання. Біяске кілька ночей навіть очей не прижмурив і відчував, як усе тіло його пече, свербить і коле, як би крізь шкіру продиралися терня, гаузки та інші куці диких рож. До його кімнатки на піддашші атискався, невідомо звідки, свіжий і сильний пах рослинних соків, молодого терену і рожеватих мигдалових дерев...

Каясь святою Варварою! Коли бачив Зольфіно востаннє, вона спиралася на пені мигдалового дерева і стежила за вітрильниками на чорному морі. Над її головою повисла у соняшному світлі білобальсатична хмаринка квітня, вона ж хвилювала розквітлий синій лев, в її очах квітали дві незабудки, а в серці — теж леві рослин квіти.

Біяске на своєму нужденному легоні знову роздумував про промінисте сонце та про безмежне несинє прядиво. Далеко на обрії заблищала смуга Адрійського моря у перших незвичайних ранніх проблисках, коли він устає і по дерев'яних сходках плився аж до ластів'яних тінді — на верш лавиниці.

Там нерухомо висіли три дзвони прикрашені єврейськими — три крипівні тіла, що ждали Біяскової руки, коли вона їм скаже загудіти прийофальними звуками у танковім відлиху.

Біяске хопив за шнур. За шариком стрункова до гонимий найбільший дзвін Біящини: відомо, як величезну пашу: закриш і знову

відкрив, хвиля металевих тонів, що випереджувала протяжний шум, виплила понад усі дахи, а вітер поніс її вниз — цілим побережжям. Звуки переважували шораз швидше. Кришні оживала — нагадувала щось страшне, що шаліє гнівом або коханням; колихалася загрозливо в один і другий бік з роззявленою пащею, і чути було в ній два глибокі тони, які супроводило раз-у-раз бурмотіння. Нараз урвався рити, рух поквазився і перейшов у вичитенську, чисту як кришталі, гармонію, що могутньо гуде у просторі. За цим чути інший звук — це музика Сова — хрипливий, шерсткий, розбитий тон, який щось клапало серед виття хижаків. Ще далі прискорене темпо. Співацьки — веселе, ясне, живе, як грудки граду на кришталевій бані. До них приєднуються звуки дальших дзвонів, що прокинулися. Там унизу, з червоною вежі Сан Рокка між дубами, з вежі Святої Тереси — величезної, відламанної голови цукру, із дзвіниці Сан Франко, з монастиря „десять-п'ятнадцять металічних годинів, які весело, могутньо мелодію невідомого гимну несуть полами у переможному снігні ранку.

Цей годині панів Біяске. Треба було бачити його кістяного, нервового парубка, з великою червоною бляхою на чолі, як прицеплений, довга лапа до шнурів, працював раменами, ввесь задиханий, давав себе нести своїй улюбленій Вовчині і як вилазив аж під дах, щоб перелати Співацькі останні два удари, коли ті дві приборкани потвори глухо бурмотіли.

Там угорі він — король. Його звали божеством, але він почував себе королем і поетом.

бе, куди не заїздить „культура“ і де техніка та „цивілізація“ починає шойно ставити свої перші кроки. Нема на Поліссі ні курортів, ні літиськ, ні автобусів, ні шляхів, але нема на автобусових пристанках дівчат у народних строях, що за гріш готові побавити панича „регіональною“ ласкою, нема гуртів, якому кинь 5 золотих, а він тобі аркана заташює, нема тих типів, що з витканими на килимі портретами різних достойників мандрують до столиці. Замкнулося Полісся для „цивілізації“ — тієї з аєпках — на чотири спусти, живе не сьогоднішнім, а давниною сивою і за чотири спусти сховало скарби своєї примітивної культури та мистецької душі, на вид яких тільки відчинити рота й витріщити очі. І ось — ідіть і дивіться, львівські громадяни! Пізнавайте серце й душу Полісся, оцінюйте творчі руки, що десь там — серед вільхових лісів, серед багон і мохляків, у хижі при каганці з сушеного вюна, насиленим на нитку — витворюють чари і цінності. Ше

Від Балтики по Татри!

В цілм краю можна мати вчить доньку, що секрет властивого прання полягає на вживанні доброго мила, бо добре мило пере основно, лагідно та ошадно.

В ЦІЛІМ КРАЮ ЦІНЯТЬ

МИЛО ОЛЕНЬ ШІХТ

Поліські руки.

Перед відкриттям вистави „Полісся“ в Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка 6. ц. м.

На небо лізе дикий місяць.
Волото хурить, як наділо.
Його Господь назвав — Полісся.
А серце в петрих заблудило.

І. Коровицький: Вдні з лав.

Так є. Місяць на Поліссі інший, болото інше і петрі інші. І заблудило серце поліщука у тім всім і виріс поліщук інший, як всі українці, — а коли відчиняють у Музею Наукового Товариства ім. Шевченка етнографічну виставу Полісся, знаю напевно, що для неодоного з відвідувачів буде вона справжнім „откровенієм“. Во не лежить Полісся ні за океанами, ні на якомусь з островів південного моря — лежить 500 км. від Львова і знаємо його менше, як Полінезію й ескімосів.

Духова й матеріальна культура Полісся — своєрідна, високооригінальна. Це не оклепана Гуцульщина з її колірами й пестротою півдня, а щось суворе, холодне — щось з Півночі, де кожний мешканець мусить сам дбати про се-

бе, куди не заїздить „культура“ і де техніка та „цивілізація“ починає шойно ставити свої перші кроки. Нема на Поліссі ні курортів, ні літиськ, ні автобусів, ні шляхів, але нема на автобусових пристанках дівчат у народних строях, що за гріш готові побавити панича „регіональною“ ласкою, нема гуртів, якому кинь 5 золотих, а він тобі аркана заташює, нема тих типів, що з витканими на килимі портретами різних достойників мандрують до столиці. Замкнулося Полісся для „цивілізації“ — тієї з аєпках — на чотири спусти, живе не сьогоднішнім, а давниною сивою і за чотири спусти сховало скарби своєї примітивної культури та мистецької душі, на вид яких тільки відчинити рота й витріщити очі. І ось — ідіть і дивіться, львівські громадяни! Пізнавайте серце й душу Полісся, оцінюйте творчі руки, що десь там — серед вільхових лісів, серед багон і мохляків, у хижі при каганці з сушеного вюна, насиленим на нитку — витворюють чари і цінності. Ше

...

Одного травневого пополудня вони зустрілися під горіхами, коли небо у своєму зеніті переливалось всіма барвами опалю, а на заході фіолетовими цятками. Зольфіна підспівувала — косила траву для корови. Весняні пахощі запоморочували, як солодкий осінній яблосник. Коли вона схилилася вперед, блязка відставала і приставала до її тіла, який пестилася і Зольфіна від цих пестощів жмурила очі.

Біяске підійшов до неї похитуючися, з шапкою на бакі, з гвоздиками за вухом. Він не був поганим; мав великі, чорні очі, дивно сумні чи тужливі, наче хижаків у клітці, а з голосі щось дивно привабливого, якесь глибину людську — не зміг йому надавати молушці, ні м'якості. Пляки серед своїх дзвонів у самотності віднаходив у своєму голосі повні металеві звуки.

— Що чувати Зольфіно?

— От кошу траву для корови батька Ми хайла...

— Ах, Зольфіно. Чуєш, як чудово пахне? Я був на вежі і бачив човна серед вітру і чув тебе знизу, як співала „Гей квіти у траві...“

Біяске побіг і нахилився до рослинного

олну перлину з багатої етнографічної скарбниці українського народу побачите!

На Поліссі доволі побути тиждень, щоб переконатися, як справді відстало воно від нашої доби. „Країна камяної епохи“ — не пусте слово, коли бачите села, до яких можна доїхати тільки подорою і на човні, добаним з одного пня, отже найпримітивнішим човні світу. Хати мають одне магіське віконце і в багатьох випадках вогнище серед хати, тому вся хата від цього закурена, брудна, задумана. За хатою побачите ще „борти“ — найстаріший зразок будівлі з дуплового пня, з отвором збоку: такі борти побачите і високо в лісі на дереві й донебудь на вербі біля ріки. Власне про такі „борти“ згадує і „Руська Правда“ і „Литовський Статут“. Поруч „борти“ знайдете ще дерев'яну, примітивну „соху“, аї, у якому дареми шукаєте зацікавлено глядачка, і врешті борону, якої хіба в цілій Європі нема: в дерев'яну крату посаджували дерев'яні кілки і все те міцно покривали березовим ліском. Одну таку борону бачив я на подвір'ї господаря, що був на війні і бачив чимало світу, навіть хату мав — однушку в селі — криту черепом та з високими вікнами.

Полісся взагалі вивитувалося і живе так, якби не було зацікавлених, торговців і фабрик. Воно є ще в тій стадії, коли кожний задоволює свої потреби сам і з тих матеріалів, які є під рукою. Отже дерево, глина, кора, соломка, конопляне та льняне волокно. Сокира, пила й ніж — це однією задоволює на Поліссі, де все, від одягу до господарського приладдя зроблене в хаті, руками самого поліщука. Коли я був у „Поліському Музею“ при головній вулиці в Пінську, до речі — музею, що не в наших руках і де є кілька тис. експонатів до етнографії — це можна було ствердити наглядно. Найпримітивніші жорна світу — вигнені піпелень з двома округленими камінцями — були ніби символом матеріальної культури Полісся, що дала крім цього дерев'яні гудзики, дерев'яний гроб, дерев'яну люльку, також ложки, черпаки, вила, гралі, лопати, заступки, сани, навіть дерев'яний мотуз і дерев'яний ковбан на рибу: даве пельок, діркованих, зшитих ліском, з дверцятами на завісах з ліка. Попри це — дерев'яна сільниця, діляниця, миска, ведро й цебер...

Ліко? Кора берези? Руки поліщука і з цього сирого матеріалу виплітають чудові короби на їжу, кошики, табакярки, пастирські труби і підставку обуви — личаки. Це не те, що гудзильський шкіряний ходак, який все таке для запаруку проти холоду й вогкості: поліський личак — незугарно заплетене коритце, з дірами, крізь які можуть безпечно бігати миші, звязані мотузом. Тому й онучі поліщука вивили до півлітки мокрі і тому такий частий на Поліссі гостець, зокрема у старих. Але різ-

ниця є: на ходак мусить гуцул купити шкуру, а личак зробить собі кожний поліщук сам.

Дерево — найважливіший сировинний матеріал для побуту. Поруч нього виступає глина, що є вже своєрідним „вищим ступнем“ поліської культури, бо вимагає все такий варстат. І ці варстат — гончарські — є. Примітивний „струт“ до стругання глинки та „круг“, обертаючий ногою. З „круга“ трудящі руки поліщука відймають всякі „макотри“, „гладилки“, „мале-чарники“, „хлебніки“, „вареники“, „лічички“ й багато інших, різноманітних посудин, всі біло-жовті, рідко коли поливані, а нештудерним орнаментом викопані: проста біла глина, кілька ліній, щонайбільш хвилястих. Та є серед поліських гончарів і мистці: роблять вони кафай, примітивні ліхтарі, навіть фігурки-забавки і статуї святих.

І нарешті — ткацтво. З простим, найпростішим варстатом світу, в якому основа йде не по-зверху, а дозверху. Такий варстат — це вже домена жінок і на ньому вони вичаровують те, що на Поліссі найкраще: відрізати, грубою ниткою „радіошкі“ до спаниї, на постіль, на стіла, чудово виткані рушники, полати на спідниці й фартушки, що має виткати зори, „намітки“ на голову, крайки. Орнаментика на всіх виробках — геометрична, колір її при полотні червоний, але в „радіошкі“ дуже цікаві комбінації: жовте з фіолетом, сіре з рожевим, зелене з бронзом. Ці ткачівки, зокрема ті, які я бачив мимохіть на жіночках (тикані устатки сорочок, довші спідниці) та у „клубах“ на жердці — незвичайні своєю красою. Вони мають однією, що на Поліссі не сіре, бо є і сіре суцільне, біте з вовни, на мужеські й жіночі „світки“, рукавиці й ін. Не дивуюся, що є мода на ці твори жіночої руки: самі побачите на виставі в Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка, чи красою, гармонією і свіжістю кольорів та орнаментикою може з ними конкурувати ніяка тандита.

І оце булоб уже все, якби не згадати ще багатої рибацької культури Полісся, з її сітими, кошами, „літрами“ (деж його я бачити що культуру, як не на Поліссі?) та — я сказав би — „культури соломки“: чудові збанки, горшковаті „баклажки“ й великі „бодні“ на збіжжя, зроблені з соломки, точніше, з її валочків, звязаних і плетених ліском.

А якщо перейти до тих виробів поліщука, що зв'язані з його духовним життям, з його радощами і смутками — то вони виявлені теж цими сирілками, які є під рукою поліщука: у агаданім „Поліському Музею“ в Пінську, бачив я кількадесят зразків її — це грубо різьблені фігури святих з дерева (дуже характеристична серед них „Скорбний Христос“, що сидить у терновім вінку, підпертий рукою) та з глини, усякі пташки, „голубці“ й дитячі іграшки, сопілки різної довжини та кручені з кори труби, колядинські „зав'язи“ й вертепи, весільні „житиці“ і дуже цікавий експонат — примітивний

барометр з галузки ялівця. Це вигнена галузка цього куща, пририта на дощечці в одному році і змисає на неї перекутню. Мабуть дерево ялівця корчиться у вогкості, вигинається й показує різні різки на дощечці — на дощ, на погоду, на хмарно. Просте, але яке штудерне, коли брати під увагу все Полісся!

Це тільки мої враження — те, що бачив на власні очі підчас короткого побуту на Поліссі. Живе Полісся своїм життям, мало відомим нам коч братів воно нам мовою, пісню, звичаєм, наше спільним минулим, кровю і землею. Створило Полісся, найбільш на північ висунена частина наших етнографічних земель, окрему, багату та цікаву культуру і дає воно цим культурою доказ, що в кращих умовах, під широтою та сердечною опікою, цілісти йому і розвиватися.

Дуже добре сталося, що Львів побачив те, ким є Полісся: невідоміше чужою мовою, а таке, як воно було, є і буде.

Оскар Матеба.

ЗА ОКЕАНОМ.

ВЕЛИКИЙ ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ.

Під протекторатом Комітету українських національних організацій міста Нью-Йорку відбувся там 13. лютого концерт наших артистів Марії Сокилі та Антона Рудницького. Велика зала була переповнена. Артистів представив адвокат Михайло Пізнак. Програма концерту складалася з двох частин. Після першої частини А. Рудницький у короткій промові повідомив збірні фонди на Українську Лічницю в Львові. В часі перерви збирали жертви на цю ціль.

Між творами Барвінського, Василья Людкевича, Лисенка й Гайворонського Марія Сокилі відспівала теж арії з опери „Мазепа“ Геттерфляй Пучіні, з опери „Захор Берг“ Лотшинського та з опери „Довбуш“ А. Рудницького.

Наш відомий музикант, що перебуває в Америці, Михайло Гайворонський, який про цей концерт наших артистів розповідав в нью-йоркській „Свободі“ з великим захопленням для артистів. Між іншим підкреслює, що на риві арії з нових наших опер звернув на собі особливу увагу та що у зв'язку з цим виникла думка, щоб ці опери інстувати на сцені. Треба зазначити, що опери А. Рудницького „Довбуш“ ще ніде не ставили; хоча цей щойно виникнує музикант до лібретта, що він написав покійний молодий поет В. Антонович.

ПРАВОСЛАВНІ УСУНУЛИ АДАМА ФІЛІПОВСЬКОГО.

Нью-йоркський російський щоденник „Русское Слово“ подає до відома, що приєднаний „митрополичий совет“ з Нью-Йорку усунув Адама Філіповського з „єпископського єпископа“. Він був у Фінляндії і митрополит Теофіл доручив йому зібрати південно-російському єпископові Веніаміну.

Адам Філіповський, син святого, галицького, як московія передати був і в рині до московського православ'я.

Якщо ми не занедбаємо нашого обов'язку і не лемо Рідній Школі з нагоди Різди БІСІД ДАР НА КОЛЯДУ, то й вона зможе стати сий обов'язок супроти української нації, а не вас і на добрих громадян.

запаху трави шумячи Зольфінних рук, а вона почервоніла, як жарішка.

— Може тобі допомогти? — спитав хрипко. Дві ящірки перебігли під ногами. Біяске зловив Зольфіну за руку.

— Пусті мене, Біяске! — крикнула дівчина, жовті вилітала.

Потім притупилася до нього, дозволила йому цілувати себе і повторюючи: „ні ні!“ — надставала йому уста, як вишні.

Їх любов росла із травою, трава росла, як хміль, а серед тієї зеленої хвилі Зольфіна у червоній хустині нагадувала буйний мак. Якою погодою дихали її пісеньки під рядом низьких вілків і білих морів, серед кущів сплетених прочитаном, серед жовтої роси на полі, коли їм із великої Святої Антонії супроводила весело співачка.

Та одного дня, коли Біяске чекав на неї при джерелі з білими лавками, вона не прийшла. Лежала в ліжку на чорну віску. Коли дізнався про це, захитався більше ніж тоді, як Вовчик розшуктувала йому чоло.

А проте мусів вилізати на дахинуцію і напружувати рамена, щоб тигнути шкуру від дахину, коли знесвіра підходив до його серця, у цвітну неділю, у ту прегарну, соняшну пору масляних гілок, барвистих сухоць, хмарок кадила, молитов і пісень, тоді ж його Зольфіна хто зна як мусів переходити мук, Мати Небесна, які мук!

Страшний час настав для нього! Як тільки сутеніло, Біяске кривком підходив під лім неждої, зупинявся на хвилю під закритими вікнами, звідки прозирало світло і очима запух-

лими від сліз валилися у тіні на шибках. Надслухуючи притискав рукою серце, щоб не трісло з болю, агодом відходив і знову кружляв недалеко як навіжений або втік на дахинуцію. До дві години вночі слізів неперушно при дзвонах, скоцюрившись, білий, як смерть. Під ним у місячному світлі, серед вулиць залитих тишею ні душі; перед ним похмуро море з похмурими хвилями, що одоманітним шумом розбивалися на кімних берегах; над ним — небо.

А там унизу під дахом дельні помітним лежала у смертній боротьбі Зольфіна неперушно простягнена на ліжку з ліщем обсяпаним коростею і вередями — майже чорна, німа, при білій свідці, що бігла від світланку, у супроводі молитов і плачу. Двічі чи тричі піднесла важко встановлює голову, жовті хотіла щось сказати, але слова замерли в її горлі; забрало її віддиху, довкола неї потемніло. Порушила устами, захрипів, як придушене ягня, задеревіла і заховала.

Біяске відвідав свою одну покійну. Задумавшись на домовину вкрити запашинами квітками, під жовтим лежало тіло молодої дівчини, вкрите білою габою, все опоганіле. Непомітний в юрбі дивився хвилюючи і вернувся на дахинуцію. Зупинився в половині дерев'яних сходів, схопив за шнур співачки, зробив зашморг, заложив його на шнур і дав себе прівати у простір.

Розгін від тієї висівальки був причиною, що нарав серед тиші у Велику Пятницю люди почули короткий, срібний, веселий голос Співачки, коли ластівки знід даху дахинуції зринали до сонця.

Перекл. м. р.

Державний і приватний урядник

може мати свій власний дім, коли заощадить на те в

ЗЕМЕЛЬНИМ БАНКУ ГІПОТЕЧНИМ У ЛЬВОВІ

вул. Словацького ч. 14. — (філія: Станіславів, вул. Собіського 11).

Українські інтерпеляції в соймі.

На пленарному засіданні сойму 3. березня п. р. адресовано від У. П. Р. такі інтерпеляції:

1) Посла д-ра Степана Барана до міністра віроісповідань та освіти в справі нападу студентів бойків на польського народно-демократичного табору на проєкт української мови проф. д-ра Янова при гуманітарному відділі львівського університету у Львові в дні 23. лютого 1938 р. Про цю інтерпеляцію подали на виступ в ч. 47 „Діла“.

2) Посла д-ра Степана Барана до міністра кому-

нації в справі відібрання експлуатаційних умов та ученим восьмої гімназійної класи давшого устрою в правами державних шкіл приватної коледжальної гімназії Товариства „Рідна Школа“ в українською мовою навчання в Тернополі.

3) Посла Зиновія Пеленського до міністра внутрішніх справ і міністра комунації в справі побиття Івана Горинського постеруником державної поліції Іншецьким в постеруку в Янові коло Тернової на зазначеній станції в Деревні коло Тернової.

||| УКРАЇНСЬКА ШАДНИЦЯ В ПЕРЕМИШЛІ |||

ЄДИНА

Українська Каса Ощадності

||| з правом пупілярності веде банкові чинності. |||

Чековеkonto ч.144.755.

В обороні Церкви та її Голови.

ТАКІ ВИСТУПИ НЕ РОЗІБЮТЬ ЄДНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

Представники всіх центральних і місцевих культурно-освітніх та економічних установ міста Журавна, протестуючи проти нападу пос. Войцеховського на нашу Церкву та Митрополита Шептицького, заявили:

„Наше обурення не має меж, бо цей посол, послугуючися неправдивими аргументами, образив наші найсвятіші релігійно-національні почуття, тим більше, що цей посол увійшов до сойму з нашої округи.

Та нехай п. Войцеховський знає, що його виступ та цього роду праця не розібе єдності українського народу, навпаки скріпить її, бо ми всі добре знаємо, яка мета цього виступу.

„Зазначуємо при цьому, що не дозволимо слухати собі з наших святощів і з найбільшою нашою релігійною провідником Митрополита Андрея, але навпаки прирікаємо йому святощ, що зі снівською любов'ю і послухом будемо стояти при ньому і йти за його проводом для добра нашої Церкви і цілої української нації“.

„ПРИРІКАЄМО ЗОРГАНІЗОВАНО СКРІПЛЮВАТИ НАШІ СИЛИ“.

Представники українських установ у Миколині, зібрані на спільному засіданні 13. лютого ц. р. у справі нападу пос. Войцеховського на греко-католицьку Церкву та її Голову Митрополита Андрея, ухвалили таку резолюцію: „Схвильовані нечуваним виступом посла Войцеховського проти Найдорожчої Особи Вашої Ексцеленції, складаємо Вашій Ексцеленції як Найдостойнішому Голові української греко-католицької Церкви, вислови найбільшої пошани й повного відданості та одночасно прирікаємо далі зорганізовано скріплювати наші сили в обороні Церкви і народу“. Цю резолюцію переслали Ексц. Митрополитові.

МАНІФЕСТАЦІЯ ГРОМАДЯНСТВА СКА. ЛАТИШНИ.

Дня 1. березня ц. р. зішлись громадяни скалатської землі, щоб засвідчити свою вірність і відданість Ексц. Митрополитові Шептицькому. У місцевій церкві 12 священників від-

правило Службу Богу в наміренні Митрополита, в часі якої о. Цимбала виголосив зворушливу проповідь. Після Служби Божої в домі читальні „Прогвіти“ відбулася друга частина маніфестації д-р Михайло Мельник виголосив реферат на тему „Роль духовенства в нашому національному відродженні“. Потім дир. Олександр Білевич зreferував справу виступу посла Войцеховського. Окликами „слава“ громадянство Скалатщини заявило свою любов і привязання до нашого Князя Церкви.

Зібрані ухвалили резолюцію, в якій заявили, що прилучуються до всенародного протесту проти напасти на нашу Церкву та її Архипастира.

ПРОТЕСТ ГРОМАДЯН ЛАНІВ І ЗАПЛАТИНА

В Ланах (13. лютого ц. р.) і Заплатині (15. лютого ц. р.), стрийського повіту, відбулися маніфестації в честь Митрополита Шептицького, як протест проти виступу посла Войцеховського. В одному і другому селі відбулися торжественні Служби Божі в наміренні українського народу й Митрополита Андрея, під час яких виголосив проповідь місцевий парох о. М. Цурковський. По Службі Божій зібрані в Ланах 10 осіб, на „Петрів Грші“, в Заплатині 9 осіб, на шпиталь ім. Митрополита Шептицького.

Після Служби Божої відбулися в обох селах сходили громадянства, на яких зібрані ухвалили протестційну резолюцію. Протест підписали всі місцеві установи та 320 громадян

По широкому світі.

Німецький канцлер Гітлер запропонував британському амбасадорові у Берліні англо-німецьке пресове порозуміння.

Австралійський уряд рішив покрити третину коштів переїзду англійських емігрантів до Австралії. Другу третину покрити британський уряд.

У румунській пристані Галац будують смугу вільну від мит коштом 60 мільйонів.

Єменський князь Сейль аль Іслям аль Гусейн приїхав до Риму, де прийняв його митр. Чімо.

Фінляндський уряд рішив загородити кільчастим дротом 115-кілометровий в'їздинок софійського кордону.

Румунський воєнний суд у Чернівцях засудив 8-ох жінок на 2 до 5 років примусових робіт за комуністичну діяльність.

Італійська ескадра зложена з 2-ох кружляків та кількох менших кораблів причалить завтра до Лісабона.

Ділом ушануйте пам'ять тих, що своїм мужністю та терпінням поставили нас у ряд нації.

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ.

Моріс Равель.

(Посмертна згадка).

Клівленд, Півн. Америка, в лютім.

„Сиджу в „Северенс Гол“, чудовий, розкішно влаштований концертний зал клівлендської філармонії. На естраді, залитій світлом, грає стоїлканна особова оркестра цієї філармонії, одна з найкращих п'яти оркестрів Злучених Держав Півн. Америки: диригує Артур Родінскі, мій знайомий ще з „давніх“ львівських часів, сьогодні один з найславніших американських диригентів. У темній залі, крім мене, ще тільки три особи: малярська співачка Роза Павлі, сензаційна виконавчиня „Електри“ в мундштуковій виставі опери Ріх. Штрауса в „Метрополітен“ в Нью Йорку, українська співачка Марія Соція і радіо-спікер. Бо цей концерт, це „радіогодина“: „Нешенель Бродкастинг Компані“, або у скороченні „Ен. Бі. Сі“, найбільшого радіового підприємства в Америці, що трансмітує цю годину на всі свої станції. Тому на залі нема нікого, крім нас трьох гостей і спікера, який тут-же на залі запідає до мікрофону точки і пояснення.

Сиджу, слухаю як диригент і оркестра Равеля блискуче інтерпретують другу сюїту із „Дяфініс і Хальос“, один з найбільших віртуозних творів сучасної оркестрової літератури, слухаю його превіжну, розміряну „Павану“ і думаю кружляють коло автора цих творів, який нічого більше не дасть вже музичній літературі ні віртуозного, ні міжного й розміряного...

Пригадується знайомство з цим-же Равелем — спершу анстове, як я виставляв його „Еспанську рапсодію“ у балетовій формі в Харківській опері, потім особисте, під час прийняття у французького консуля по концерті Равеля у Львові, перед шести роками. Пригадується цей невеличкого росту, худенький, гладко виголений, сивий панок, аж занадто елегантний в одязі і манерах, який всеж забував всю цю „дистингованість“ при першій нагоді, коли хід розмови почав його справді цікавити: тоді виходила на верх вся живучість його галійської вдачі, весь його темперамент і стихійність, які проявлялися в живій, нічим не стриманій, типово французькій жестикуляції рук і миміці лица.

У французькій музиці були останні два роки справді трагічні. Після смерті двох найбільших органістів, Відора і Вієрне, після смерті великих композиторів Альберта Руссеа, Габрієля Пієрне і Поль Дюка — тепер найбільша втрата: Моріс Равель. Він був найбільшим із них всіх, не тільки силою і всебічністю таланту, але й його досконалістю. У своїх власних творах вступив він, одночасно зі своїм конгеніальним товаришем Клодом Дебіссі, на шлях імпресіонізму. Та коли Дебіссі залишився вірним аж до смерті цьому напрямкові, якого він став найкращим представником, то Равель у пізніших своїх творах чимраз далі відсувався від імпресіонізму, навізуючи до старої класичної французької музики, до Рамо і Куперена, у формі і в тематиці. Не перевищивши Дебіссі інвенцією, він перевищив його багатством гармоніки, оригінальністю тематики і передовсім: просто класичною пропорційністю і зрівноваженням форми. Становище Равеля у французькій

музиці можна порівняти до становища Аятола Франса у французькій літературі: вони оба зумили здіяти у своїй творчості класичну достойність, шляхотність і міру з тонкістю, поетичністю і рафінованістю сучасних настроїв.

У цій тонкості і поетичності настроїв, у цій „жанровій“ настроєвості, Равель був чи не найбільшим мистцем нинішньої музики взагалі. Саме ці твори здобули йому світову славу — дарма, що вони стали на початку нашого століття причиною „кабінетної кризи“ в дирекції париської консерваторії, яка покінчилася тим, що консервативний директор Дібуа уступив і на його місце призначили нового, Форé. Ці початкові твори Равеля — блискучі фортепіанові „Гриводи“, класична „Сонатина“, „Дзеркала“, „Сентиментальні вальси“, смичковий квартет, цикль пісень „Шехерезада“ — разом з творами Дебіссі, найбільше вплинули на розвиток таких визначних французьких композиторів, як Форé, Шабріє і Саті.

Під час коли дві опери Равеля „Еспанська година“ і „Дитина і зіл ворожби“ не здобули більшого успіху поза романськими країнами, то його оркестрові твори стали голосними в цілому світі. І дивно, що цей розголос здобули не тільки оригінальні оркестрові твори, як „Вальс“, „Еспанська Рапсодія“ чи дві сюїти з балету „Дяфініс і Хальос“, але й твори, написані в оригіналі для фортепіану на дві або чотири руки, які Равель потім інструментував: „Гріб Куперена“, „Поранна серенада“, „Павана“ та „Моя мати — гуска“. Дивно — бо в історії музичної літератури такий випадок рідкий і небуденний. Його можна пояснити не тільки віртуозністю інструменталізації Равеля і багатством його оркес-

Прага не признає Берлінові права опікуватися німецькою меншиною в Чехословаччині.

ЕКСПОЗЕ ПРЕМ. ГОДЖІ.

Вчора (п'ятниця) вполудне виголосив прем. Годжа у чехословацькому парламенті експозе на тему закордонної політики, зокрема звавши на Німеччину.

Годжа зареагував на недавню промову мін. Герінга з погрозами на адресу сусідів та на од-

ну частину Гітлерової промови, у якій канцлер заявив, що Німеччина має обов'язок опікуватися німцями — громадянами чужих держав. Годжа вважає це вмишуванням у внутр. справи Чехословаччини, яка хоче миру, але звати кована буде боронитись усіми силами.

Австралія та Південна Африка за англо-італійськими переговорами-

МУСОЛІНІ ПРОПОНУЄ НЕГУСОВІ УПРАВУ.

Австралійський прем'єр зложив заяву, якою знову підтримує політику Чемберлена у справі італійсько-бритійських переговорів.

Подібну заяву зложив недавно прем'єр Південної Африки.

КІЛЬКОХ АБІСИНСЬКИХ ПРОВІНЦІЙ.

„Дейд Геральд“ подає сенсаційну вістку, що Мусоліні запропонував негусові управу кількох абісінських провінцій, якщо він зречеться своїх прав до краю. Цю пропозицію буд-ьто зробив негусові мін. Галафакс.

До українських громадян Волині й поза Волиню.

Кілька слів про кооперативу „Український Народний Дім у Луцьку“.

Кооператива „Український Народний Дім у Луцьку“ зложена давно, але інтенсивну діяльність розпочала вона щойно перед півтора роками. За той час провід кооперативи приєднав 100 нових членів, які вплатили на уділ 6.000 зол. Майже щодня згоджуються нові члени. Всіх членів є вже понад 140. Уділь у кооперативі 5 зол., висове 1 зол.

Члени кооперативи розуміють, що 5-золотинні уділами вибудувати відповідний дім неможливо, тому-то, маючи на увазі значіння власного будинку, декларують і вплачують по 30 уділів, себто по 100 зол. Лише матеріально неспроможні члени вплачують і уділ з тим, що потім число своїх уділів збільшують. Найчастіше задекларований уділ вплачують місячними ратами по 10 зол. Але є і такі члени, що відразу вплатили на уділ по 100 і навіть по 200 зол.

Кооператива „Український Народний Дім у Луцьку“ має в найближчому часі набути площу під будову дому, але зустрічає деякі труднощі, бо цини на землю в Луцьку дуже високі. Якби українські громадяни Луцька й околиць і ті, що живуть в інших місцях Волині й поза її межами, зрозуміли вагу власного будинку, то його можна було б мати до одного року. На жаль, так не є. 75 відсотків уділосців — це бідні, але й деякі люди; найменше ж нарахуємо серед членів людей заможних.

стрової техніки, але власне цим його даром пропорції між інвенцією та формою, між творчою думкою та її зодягненням у шати музичного твору.

Цим талантом Равеля оркестрова музична література завдячує ще один твір, який, хоча й написаний в оригіналі для фортепіану, від хвилини його появи в інструменталі Равеля, найшов постійне місце у програмах симфонічних концертів цілого світу. Це Мусоргського „Картини з вистави“, ці геніальні, химерні музичні імпресії, які мерехтять десятками барв і настроїв. Творча інвенція геніального московського композитора найшла у такій-же геніальній інвенції французького композитора — інструментатора рівнорядний відповідник.

Воно виглядає на, свого роду, іронію долі, що найбільший світ світовий успіх завдячує Равель, майстер настроєвої, жанрової характеристики, творчій власне не такого роду чи стилю, але творчій, зродженій у ритмі і збудованій на ритмічній основі. Це „Болеро“, оркестровий твір написаний для славної танецьниці Іди Рубінштайн. Це „Болеро“ і два фортепіанні концерти Равеля (один із них тільки для лівої руки), є найкращими прикладами еволюції колишнього прихильника і провідника імпресіонізму.

Якби хотіти в якнайкоротший спосіб схарактеризувати Равеля, то треба би сказати: він був досконалішим типом французького музиканта, з усіма прикметами, рисами і питомими признаками французької раси. Тому, коли світова музика втратила в особі Равеля великого творця, французька музика втратила — свого найідеальнішого представника.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 41. Понеділок 5. березня (22. лютого) 1888.

ДОКАЗ, ЩО СТОЇМО НА ДОБРІЙ ДОРОЗІ.

У другій частині статті п. н. „Розмови“ — „Діло“ дає відповідь на безприлюдно напастливу та лайливу статтю „Дневника Варшавського“, що крім „Народної Ради“ накинувало й на „Просвіту“. Цю статтю „Діло“ кінчить так: „Наговорюючи великих чимностей німцям „Дневник Варшавський“, без сумніву уявляючи собі розумом і духом“. Чим на гарна незбудує для нас у цій пахучій витинці? Справді, почувши всі ці чимности, можемо заповістити „Дневник Варшавський“, що коли чим, то цією статтею він розвіяв всі ілюзії і у своїх галицьких приятелів і взагалі у Сполученні! Та все ж радимо „Дневникові Варшавському“ не припиняти початі праці. Його схибана лютя буда для нас завжди доказом, що стоїмо на добрій дорозі і ободри́ть нас до дальшої витривалої праці“.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ.

У фейлетоні під цим наголовком кілька вісток про українські театри Старицького, Кривинського, Василенка й Андрицького. Старицький саме у цьому часі був зі своїм театром у Петербурзі (давше в місці), де ставив такі п'єси: Наталя Палтава, Незар Стодоль, Гаркуша, Кум мірошник, Сватання на вечірницях, оперету „Утоплена“, драматичну оперу „Ніч під Івана Купала“ (Шубельська-Лисенко), комедію „Пилип Музика“ (Старицький), п'єсу „Сватання“ (Олена Пчілка), водевілі „По модному“ (Старицький), „Не знавши броду, не сунься в воду“, „За Немань іду“, „Не ходи іридо на вечірницю“. Театр Кривинського грав тоді в Одесі; Василенко в Польському Королівстві щойно організовував трупу Андрицького мала почати вистави в Харкові.

АРЕШТИ В КИЄВІ.

„3 Росії дістасмо вістку, що в Петербурзі поліція дослідила якісь позначки підготованого на 1-го марта нового атентату на царя. Ближні дані покищо невідомі, але це факт, що внаслідок цього дослідку поліції пішла у Петербурзі, а в Києві та в інших містах велика поліційна нагілка. Всюди перевірили багато релігій і заарештували багато людей, особливо студентів, розуміється невинних. Ця вістка стоїть без сумніву у зв'язку з недавнім повідомленням вієнського бюра „Корресп. де ль Ест“ про арештування студентів університету св. Володимира“.

Перед новим політичним процесом у Золочеві.

В понеділок 7. ц. м. починається перед судом присяжних у Золочеві новий політичний процес. На лаві підсудних засидять: 22-літній Ілля Кук з Красного; 28-літній Володимир Качор з Лисинських; Пасік коло Лави; 24-літній Петро Дзялига з Ремецького, поз. Золочів; 30-літній Ярослав Дзялига з Дуброви, поз. Перемішлянин; 23-літній Василь Ганько з Подусова, пов. Перемішлянин; 26-літній Володимир Івахів з присілку Ріжне коло Перемішляни; 37-літній Тимотей Дзялига з Дуброви, поз. Перемішлянин та 9) Андрій Майба з Ріжнє, пов. Радехів. Прокуратор притягнув до відповідальності за злочин державної зради зі ст. 97. к. к. (за приналежність до ОУН). Крім того перших трьох підсудних обвинуватимуть Марія Ясінської і Мечислав Саського, землевласників у Белзі, поз. Золочів, 225 і 259 к. к.; дальших п'ятьох за злочини злочинів підсудних та владування їх уті, зі ст. 148 к. к. Підсудний Тимотей і Григорій Дзялига відповідатимуть з кількох статей, всі інші сидять в арешті. Розправа почнеться на 9 днів. З цієї розправи будемо надіслати докладні звіти від нашого спеціального кореспондента.

Земля в польській руці.

УХВАЛА СІЛЬСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОЗОНУ В КОЛОМІЯХ.

В Коломиї відбувся перший з'їзд сільської організації Озону, на якому ухвалили між іншим таку резолюцію:

„Зібрані уважають костел і польську школу за підстави національного життя та рішають спрямувати всі свої сили на будову костелів і каплиць та на творення нових римо-католицьких парохій. Зібрані, признаючи землю підставою варстатом праці польського села, вирішили змагатися до того, щоб польська земля безумовно переходила в польські руки“.

Домагаються польського епіскопства у Станіславові.

Дня 3-го березня ц. р. в архієпископа Твардовського була делегація Озону з терену Східної Галичини, яка просила, щоб архієпископ допоміг своїми заходами до створення епископства латинського обряду у Станіславові. У складі делегації були: Михайло Сайонгівський, голова округи ОЗН у Станіславові, проф. д-р Адам Фішер, голова національно-вирішувальної секції ОЗН у Львові, м-р Котлярчик, президент міста Станіслава, П. Санюца, президент міста Коломиї і Йосип Андроський, посадинок Надвірної.

Архієпископ Твардовський заявив, що признає вагу справи, особисто ставиться до цього домагання дуже прихильно та якнайгрішче підтримує його, де треба.

Львівський „Дзєнік Польскі“ підкреслює, що ця акція Озону має велике не тільки реалічне, але й національне та державне значіння для поляків, що живуть на терені майбутнього епископства.

Літературна сторінка.

1000 книжок для ощадних і байдужих.

Рання почта приносить серед листів кілька каталогів Книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка. На великому аркуші заголовок аж серце ласкає: „Тисяча книжок і нот... знижка цін 20—80% від 21. лютого до 31. березня“.

„Чудовий час... заки сонце вижене інтелігентних людей до парків, де отуманить їх свіже повітря і замотилить зелена трава, — можуть ще користати місяць з книжок...“ — думаєш мимоволі.

Варт зійти до книгарні і подивитися на новоп. Сходжу і заводжу розмову.

— Як інтереси?

— О, саме ми продали одному адвокату в провінції 10 томів Золи. Майже останні примірники.

— Чекаєте на дальших гостей. А самі до покупок не йдете?

— Що-ж? Пробуємо торгувати на зразок західно-європейських книгарень. Не можемо робити так, як приватні видавці, що шукають доступу до клієнта всілякими способами маніпуляцій продавців, себто агентами. Для таких агентів покупець існує тільки раз, щоб продати йому те, що має в руці і більше до нього не вернутися. Для нас книгарів — навпаки: покупець має вартість, як постійний клієнт. Коли він буде раз незадоволений, більше в нас книжки не купить.

— Може якби ви брали такі низькі ціни весь рік, як тепер у місяці книжки...

— То це не змінило б ні трохи нашого книжкового руху. Хто зацікавиться якимсь твором, той не дивиться на ціну. Книжка не балева сукиня, що може коштувати клієнта більш як його місячна пенсія.

— У кравчині можна торгуватися...

— А в нас у книгарні — ні. Зате видаємо каталоги, де кожний знайде якнайнижчі ціни, відповідно до своєї кишені і якнайвищі твори, відповідно до свого смаку.

— Якби ви так до книжки додавали ще краватку або коробку шоколаду...

— Ми, книгарі, подивляємо видавців, що дивляться на книгарів як на причіпку до свого гешефту або до реклами свого патріотизму. Під цією покривкою можна друкувати, що попало і продавати це силоміць.

— Ви замало рекламуєте добрі книжки, які маєте на складі.

— Бо реклама в нас не виплачується; коштувала би більше, як дохід із проданих книжок. Можемо дозволити собі на такий люксус

тільки раз на рік. Тоді продаємо старі запаси або останки закуплених накладів по знижених цінах.

— І це помагає?

— Це притягає клієнтів, що люблять і цінують добрі видання, хочби вони були не знатні старі. Тоді продаємо книжки тільки за годинку, бо сплати...

— Зідають купця і клієнта.

— Клієнта не дуже. Більшість із них заплатить одну-дві сплати і далі не хоче, вважаючи, що добра воля вистачає.

— Бачу, що совітських видань уже у вас небагато.

— Бо не дістаємо нових. Навіть дорогі великі збірні твори декомплетуються, а не маємо чим їх доповнювати.

— У каталогі „Тисячі книжок по знижених цінах“ бачу ще тільки один твір Бальзака, один твір Меріме... нема збірних творів Коцюбинського, ні Лесі Українки, ні Лондона, ні цілого Мопасана...

— Зате є ще не одна наша передвоєнна книжка. Як бачите: по ціні мінімальній. Є навіть зовсім свіжі як „Пан Тадей“ у перекладі Рильського, люксове видання Українського Наукового Інституту за 2 золоті...

— Навіть у роковини Байрона „Чайль Гарольд“ за золотого!

— Ви, здається, кепкуєте собі з наших цін. А чи повірите, що наукових українських книжок 70 відсотків купують чужинці?

— Важко повірити. Хіба треба розуміти це так, що земляки взагалі їх не купують.

— Так воно безнадійно не є, але що книжки ніхто не купує із постійної духової потреби го ви самі знаєте... Може б ви написали що на цю тему?

— Промовляти інтелігентним людям до розуму? чи серця? Соромно якось. Може щонайбільше списати нашу розмову.

М. Р.

Літературна хроніка.

СПОМИНИ ФРАНКА ГАРРІСА.

У польському перекладі появилася 2-томовий життєпис великого англійського критика. Франка Гарріса п. „У погоні за повнотою життя“. В оригіналі вони називаються „Моє життя і мої любові“. Ф. Гарріс має багату, різноманітне життя і вмер десять років тому в 80 р. життя.

Як 15-літній хлопчина він утік з англійської школи до Америки, доставши нагороду за найкращу математичну виправу. У Нью-Йорку почав читати чоренки та вулиці, потім став кобзарем на преріях і заживав час доробляючись там гроша звідкіль до Німеччини на студії філософії. На виставах славного Вінера знайшовши близьке Шекспіром і вумів дати про нього книжковий висерп, оригінальний, яка одержувала навіть спеціальне, професорів англійської літератури. Память на Гарріса таку незвичайну, що він цитувати на пам'ять цілі сторінки великих поетів і вивчав чулі мови англійською, французькою і грецькою. Підчас свого побуту у Греції дав почин до розкопів у Мікенгах, найшовши там героїв там, де сподівалися знайти. Як редактор англійського журналу „Дейлі Кронікл“, Гарріс провів революційний організаційний лист і мав нагоду познайомитися з найцікавішими дитинами та письменниками. Завдяки особистості з великим англ. письменником Карлайлом, який поручив йому вишукані письменники, він мав доступ до найцікавіших людей. Деякі з його кохаль були у свій час поважними. Гарріс дав у своїй книжці цілу низку портретів і характеристик великих людей, а дуже самостійною оцінкою їх вартості. В такій подорожі в приватного життя письменників, як про Карлайла або Мопасана, що віддають повсюди своє світло на їх творчість. Споминок Гарріса цілком так що він переплітає свої враження про книжки і людей з чистими особистими переживаннями, які завжди-

нов життям зустрічаються на своїй довгій дорозі. Ці переживання відносять дуже далеко від звичайного то-ну споминок своєю широтою і сміливістю. Гарріс, знав-дець з похвалюваною анжованією з Америки, виступав не-рідко проти англійської гомократії. Як прихильник Оскара Уайльда він виступав книжкою в його обороні. Одну з найцікавіших книжок про В. Шова, таж свого друга, від-дав Гарріс перед смертю. Його любов свободи та мис-лительства, книжок і людей дала йому змогу вийти з на-стою життя, а його різносторонній нахил та зацікавлен-ня не дали йому змоги звернути асо своєю працею в од-ному напрямку для одного великого твору. Його спо-мини багаті цікавістю, ніж „Книга в Сан-Мічелі“ Ас-селя Муатте.

НОВИЙ ЧЛЕН АКАДЕМІЇ ГОНКУРІВ.

Академія Гонкурів зробила цим разом несподіван-ку промі і письменникам своїм вибором нового члена на місце недавно померлого письменника та богемного Рауля Понсона. Замість Александра Арну та П'єр-Маз Орліана, що були кандидатами, між „Гонкурів“ увійшов старий письменник Тристан Бернар, відомий автор ко-медій, один з найкращих французьких гумористів. Бернар був уже кілька разів кандидатом на фотель Французької Академії.

СМЕРТЬ АМФІТЕАТРОВА.

Помер один із найстаріших російських письмен-ників А. В. Амфітеатров, що почав свою діяльність оди-ночасно з Чеховим. Його найкращі речі — тижніні феє-ретки, які почав писати в „Новом Времени“, пішли в „Русском Слові“.

З ФРАНЦУЗЬКОЇ АКАДЕМІЇ.

Новим членом Французької Академії стала досвід-ний грецької старовини Леон Борар. Через смерть двох членів Академії Анрі Роберта та Рене Думаса о-порожнилася місце для місця. Кандидатами на посто-

е: Альфонс Сенте (критик), Едуард де Рок (філософ), поети Ліж Артіо та Фернанд Грес і повістяр Жером Ті-ро. Кандидати як другі так: Андре Моруа — відомий творець повістевих життєписів, знавець Англії, історик літератури проф. Поль Гюзар і Рене Півон, автор су-спільно-політичних отудій.

ОПОВІДАННЯ С. ЦВАЙГА.

У перекладі на відома мови появилася книжка опо-відань австрійського письменника Стефана Цвайга „За-конний сьомовітний“. Вона написана на арабське араб-ських мов. У 155 р. підчас руйнування Риму вавари вважали дорожнім сьомовітним сьомовіт, який був тодісь релігійно жидів в бруславці. Його зміст свідчить Тат. Старий раб вивчав сімю вірних сьомовіт на граблінками, щоб вони його віднайти. Історія сьом-овітних складалася на різні пригоди.

ПОВІСТЬ ТВОРЧОГО БЕЗСИЛЛЯ.

Усеїх із легким заголовком оповідання має польська повість Вітольда Гомбров'я „Фердинанд“. Цей заго-ловок є вигаданим дивоглядом, який не знав нічого. Це так, щоб читач зламав собі голову. Повість має бути сатирою на сучасну школу, літературу та шкату на селі. П'єр де ла перший погляд організмів. Герой по-вісти 30-літній молодіць почуває себе ще ніколи невір-ним, а що во! доволі знавлять його „загрозити“ то він одного дня починає йти влад і вертатися як 15-лі-ток до V-ої класу гімназії, хот... має років 30. Він по-водиться пораз б'льше наймо і переходить ще раз тільки молодіць. Малюнок школи у викраденому дверкалі загадує сильну відому повість. Заголовок „Змори“. Тут той повторює автор наліхоби деякі на-пензурні слова школярів. Повість не має сюжету і кру-титься навесі час довкола письменницького життя на літера-туру та громадство, не знавлять ні трохи: прети його і чого виступає. Читач відчуває перебільшену амбіцію автора, який завжди замишлює проблемою влас-ного таланту, щоб написати багатовітний твір. Замість по-вісти маємо зразок публіцистичного красномовства — зовсім безцільного. Деякі сцени дозволяють підозрі-вати, що і фізично автор не зовсім нормальний. Най-цікавіше критики (приміт: не в повільності ймовірно), які пробували дошукуватися у „Фердинанді“ глибоки тоді, як П'єр порочився аж посилає 100 років тому Кар-лайла написати „Сартора Ресертуса“ у подібному гро-тесковому стилі, але пона сатирою два повільні думки і весь свій ширший зміст. „Фердинанд“ — безцільне битування себе самого і всіх довкола бачу гумору і без сатиричного хисту.

ОПОВІДАННЯ Я. Ф. ЕНСЕНА.

Французька критика звернула увагу на свіжо пе-рекладані новелі данського письменника Йоганнеса Ф. Енсена, відомого в Німеччині від 40 років себто від часу, коли вперше його перекладали на німецьку мову. Це новелі з нейтральною батьківщиною Енсена — Гімер-ланду себто північної Ютландії, де він уродився в 1873 році. Енсен обізнаний, як справний скандинавець, світ усе давно відчув потребу оновити силу рідної землі. У передмові до своєї збірки автор пише так: „Я хоту оновити мандрівку мого народу від та-соу, як він живів в мріях Туле і Янус як лодовик на півдні, — цимбрія і тевтонія, дьонбардія, готія, ван-далія, нормандія та англо-саксонія. Хоту оновити велику європейську націю, що ще не закінчилася, бо я бачив із звичай, як підірвалися аж до Баттори П'єр у Нью-Йорку. Хоту відтворити вісирю — могутнього солдата та охочого цілі в'єн...“ Новелі Енсена да-ють тільки провідні картини боротьби титанів, окре-мих гіммерландських селян. Маємо тут повільно сьомо-ра Енсена, що колись був шучачем золота і поруч нього дивогляди постаті П'єр та Мопасаново Мо-генса — на тлі малярського цирку, далі англійський у собі, озвучуваний данськими ліборобами. Енсен виво-див краще знайому програму у таких своїх повістях як „Велика подорож“.

ПОВІСТЬ З ЕСПАНЬСЬКОЇ ВІЙНИ.

Візанець Петер Марін подбав за переклад своєї повісти „Еспанія між життям і народженням“, даючи цілу низку картин, які для фізичної. Поодиноко опові-дана, смех, трагедія і порокі вогнеріванні мірауна-ми та інформації з давньої історії Еспанії. Там, де автор є оцінювачем, оцінювання цілком цікаво та лег-ко, — рефлексом тільки часто мало аргументів.

АНГЛІЙСЬКА ПОВІСТЬ ПРО БУДДУ.

Вона називається „Наймощіший учитель“. Едвард Том-сон перестудював добре буддизм і дав в повісти життєпис Будди та виклад його науки. В це пригоди молодого пастиря П'єр-Корі, якого алоном багачити: численно англійський з неволі, він отає вірним, опукне одного бразма, потім спокотує свій гріх і піддає різким шпекотам. Автор знавлять більше буддизмською доктринами, ніж оповіданням.

ДІМ „ПЕН-КЛЮБУ“.

У Парижі відкрили окремий дім „Пен-клубу“. В там салі з бібліотекою, салі на збори та відпочи-ття, цього готельної кімнати для письменників, що при-їжджають на короткий час до Парижа.

Сторінка без політики.

Свідок, що з'явився в суді з могили.

В одному процесі, що відбувся недавно в Буапешті, один із свідків викликав своєю поведінкою увагу впродовж суду і публіки. Під слуханням свідок по перших словах того свідка мислював заворушити і вимовив добрих кілька слів, але суддя відкинув до тлі міра рівновагу, що почав випитувати свідка далі.

Суд вислав покликаним до якогось добродія Асбота, щоб він з'явився як свідок у суді на розправу про зневагу честі.

Свідок прийшов на салу задиханий і блідий і миттю звернувся до судді з проханням, щоб його негайно переслухати, бо він саме прийшов просто з гробу і йому дуже спешно туди вернутися.

Після тих слів на салі зацарила несамовита мовчанка. Всі дивилися збентежені на свідка, який вигнав своїми словами судді й цілий сал.

Безмежного страху. Дехто думав, що свідок — це якийсь божественний, якого повинні замкнути за решітками.

Та мабуть сам свідок заармітив, яке це несамовите враження викликало його слова, бо до кількох хвилин почав пояснювати свої слова.

А саме він був грабарем і йому справді було дуже спешно. За годину мав відбутися якийсь похорон, а він докопав могилу лиш до половини.

Тому він мусів дуже спішитися, щоб встигти зі своєю роботою на час. Це виснаження принесло полекшу для цілої салі і несамовитий настрій перемінився відразу в загальну веселість.

Суддя справді переслухав особливого свідка негайно і по нещільних п'ятих хвилинах він вернувся до свого гробу.

— о —

Оригінальна причина розводу.

Вже сама приповідка „до серця найкраще дістатися через шийку“ доводить, що кожна жінка повинна дбати про добрі і смачні страви, якщо хоче удержати любов свого чоловіка.

Такої думки був теж начальник витяжної го відділу на центральнім залізничнім дворі в Нью-Йорку Шарль Штіф, який погуляв у своїм подружжі дуже щасливий. Його жінка вживала всіх заходів, щоб свідання, яке він брав зі собою до праці, якнайкраще йому приготувати. Вона знала, що він любить надієся добру пахтетівку і тому додмала мужеві до свідання кусень пахтетівки.

Перед кількома місяцями звернувшись знайомі аматорів пахтетівки увагу, що його жінку можна дуже часто зустрінути в різних веселих місцях. Одначе Штіф не звертав ніякої уваги

на ці доноси й довіряв далі своїй жінці. Та коли він заармітив у неї якась нова дорожчистість, запитав її, все ще нічого не підозрюючи, відки вона їх має. Жінка відповіла, що один із її дядьків задержався в порейді в Нью-Йорку і купив їй ці дарунки. Це виснаження спершу трохи збентежило Штіфа, але навагалася він був ними вдоволенний. Та вже при найближчій нагоді, на свій превеликий жаль, ствердив він, що жінка справді його обманює.

Бо що могло для легковірного мурка бути найкращим доказом, як не те, що від кількох тижнів жінка зовсім про нього забула й не давала йому разом із свіданням... пахтетівки?

Він почав розводний процес, який на вдоволення обох сторін повнівся справді розводом.

Неімовірна пам'ять.

Після упадку Наполеона III. у Франції відомості між Англією та Францією були назагал можливі, хоч і не дуже ширі. Тому теж вістка про приїзд англійського короля Едварда VII. у травні 1903. р. до столиці Франції, була немалою подією тодішнього політичного життя. Королі Англії не відвідували Франції вже майже 30 літ. У Франції поробили теж усі заходи, щоб привітати якнайкраще високого гостя. Преса сподівалася з тієї нагоди цікавих політичних епізодів. У програмі привітальних парад передбачували великий бенкет, який мав узгодити на честь короля тодішній французький президент Любе. І справді бенкет відбувся в Елісейській Палаті при кільці тисяч в суботу.

Та чергового дня, в неділю, цікаві журналісти не могли в цілій французькій пресі знайти змісту промови яку король вголосив підчас бенкету. Згодом виявилось, що Ке д'Орсе звернувся до англійської амбасаді з проханням по-

дати зміст промови короля та дістало відповідь, що англійський король як добрий політик і знаменитий промовець не пише ніколи своїх промов наперед, лиш вимовив їх в останній хвилині. Збентежені Ке д'Орсе хотіло привістити в бенкетовій салі потайки стенографа, який записав би зміст промови. Одначе на такий план не погодився сам президент Любе, вважаючи, що такий вчинок був би негідний із вимогами етикету.

Серед політиків і журналістів очинилося замішання. Як жити з тої клопітливої ситуації? Годі з допомогою прийшов міністр закордонних справ Делькассе, який відзначався просто неімовірною пам'яттю.

В понеділок появлявся в часописах промова англійського короля, що її міністр Делькассе відтворив із пам'яті. Ця промова була така доклада, що коли французький міністр дав її затвердити англійському королеві, то він не потребував додавати навіть протипики.

Рекордовий літературний гонорар.

Якщо хто-сь думав би, що той рекорд досягнув Бернар Шоу, або якийсь інший популярний автор, то сильно помилювався би. Правда, кажуть, що Шоу дістав від своїх видавців по одному доларі за слово, вправдовуючи вже туди й великі інтерпретації. Одначе і він не міг би зміритися зі сиримим американським шофером Рой Гарісом, який за кожне написане слово дістав прогону суму: 1660 доларів і 66 центів.

Літературна праця Рой Гаріса невелика, бо він написав у своїй житті всього два слова і за них дістав теж гонорар. А саме фільмове виробництво Метро-Гольдвін-Маєр проголосило

конкурс на найкраще підібраний заголовок до фільму.

В тому конкурсі брало участь 122 тисячі осіб. Першу нагороду здобув Гаріс за назву „Історія людських сердець“. Другу нагороду здобула якась фільмова вірка.

Після проголошення вислуду конкурсу Гаріс став відразу славний, мусів приїхати до Голівуду і давати різним журналістам спративним сензаций, відіграти, але при тім він зазначив, що більше нічого не буде писати і що вертається до Полудневої Каліфорнії і там заложити собі атомобільні гаражі.

Клюб привидів.

В Лондоні відмовили саме перед кількома днями діяльність найоригінальнішого клубу т. зв. „Клубу Привидів“, який перед кількома роками закрили.

Засідання цього оригінального клубу будуть відбуватися не впримочі, так як цього можна було сподіватися, тільки в годині 8. вечором у прозвичайний час нашої вечері, але англійського обіду. Засідання не будуть теж відбуватися, як тось може догадуватися би в руїнах якогось

старого замку чи монастиря, але у комфортавних приміщеннях при вул. Са. Джемса.

Секретар клубу заявив співробітникам „Обсервера“, що той клуб оснували ще в 1862 році. Завданням клубу було тоді здемаскувати деякі шарлатанські штучки різних спиритистів. Засідання клубу відбувалися при різних парадних ритуалах і займалися питаннями, що їх називали духами. Перед початком кожного засідання шведський клуб відчитував спис членів

живих і мертвих. Секретар відповідав за привидів: „Відійшов у вічність“. Живі члени відповіли самі за себе.

В останніх роках свого існування клуб стратив зв'язок із сучасними напрямками наукової та псевдонаукової думки. Тепер рішуче приймати всіх, хто лиш цікавиться психічними явищами: мужики і жінки.

Клуб буде займатися різними наприродними явищами та прикметами душі, які ще недавно називали телепатією. У літні місяці члени клубу будуть відвідати на провінцію, щоб відвідувати старі доми, замки та руїни в яких з'являються „духи“.

СОЛОДЖЕНЕ ВАПНО.

Зовсім випадково люди заармітивали, що подцукроване вапно куди сильніше схоплює, ніж звичайна мулярська заплата. Будівельно-технічні товариства перевели численні досліди і ствердили, що найкращий вплив має мелас на падає при виробі цукру. Вплив цукру можна собі пояснити в той спосіб, що цукровий речовинний вапно куди легше, ніж звичайний вапні і той речовинний вапні краще в пори щільні каменю. „Солоджий“ мур є багато відповідний на розрив.

Якщо солоджене вапно вживано би спільно з добрими прикметами і по довільні часі (навірні і змент теж буде мікшаний) тоді це мало би велику користь для меласи, яку тепер доволі важко виробити.

ПЕКТИН.

Пектин — це органічна рідина, яка спричиняє творення дригів. Найкращі дриги врятує агар та желатина, виварювана з кіст.

Недосвідкі яблука, порірки, айви дають добрі дриги, зате сік суниць, вишень і яблук можна цілими годинами виварювати та кип'ятити, все таки дригів не буде. Якщо ж хоч виробити з тих овочів дриги або добре варити, слід додати до них пектин. Вже по достатній націти хвилинах масю добрі дриги чи варити або й джем. Швидко не тільки на тій, як й на коштах палива. Дуже добрі пектинові препарати виробляють у Франції та Італії. Але ми могли би зовсім обійтися не тільки без цих привітних препаратів, але й без агару, які самі захотіли переробляти роки айви, особливо зеленіх яблук, чи цитрусових плодів.

Продукція пектину зовсім не важка. Для того пектин алачіваною подрібненою айвою пектинові дриги є добрим домашнім засобом бої шаушів та кишок (очевидно не вір).

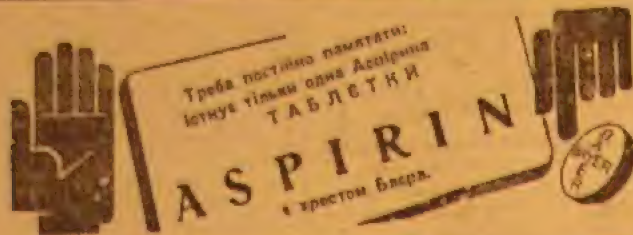

ВЕСІЛЬНІ СТРАВИ У ВЕРБЛЮЖІЙ ШЛУНКУ.

На весільних бенкетах будуть гостям оригінальну страву. А саме на стіл дають печеного верблюда. В тому верблюда два печені барани. У кожного з баранів вилізь гості кілька штук дрибу, а коли гості чи канці знаходять гості відхідну сміливість. Знову ж риби випомінені в середній частині айви.

Таким чином одна страва гостям дає і сильний бенкет і такою стравою задовольняє і сильні гості свій голод для або при ді.

— о —

Австрійська комедія в Мартоу Егері в
ловній ролі. У цій ролі грає вона спокон-
віки великих успіхів. Одного дня вона
виступила в гарним багатим землемі-
ром, на його виразне допитання про
вдень і сніну, щоб насолоджуватися своїм
місцем. Кілька місяців по шлюб, він
завсім щаслива, до маленького дитини
стечива приїжджале трупа віденських гра-
фе колишні члени великого, імператор-
театру, що втратили свою "жінку", роз-
співачка, тепер дівочка, адміністратор
дома, йде на виставу своїх даних і
запрошує їх по виставі до себе. Егер
ється пліною забавою з танцями. Крім
співачки вертається несподівано до ролі
та — між подругами приходять до вистави
Солвачка вертається на сцену, щоб
віддати трупу. Як усе це кончить

ГОРОДОН.

Концерт Малладі і щедрінок. Читання "Промітлю" Городон-середньої аматурської 13. лютого ц. р. концерт малладі і щедрінок, що відбувся у залі "Поміч" в гід. 3. оцінка для дітей та в 8. год. для старших. На програмі першого цього року концерту у Городоні згадалися: 1) Вадим Бог Ладженко у виконанні м'якого читання поезії; 2) Промітлю о. Омеляна Кай-го про українські народні і щедрінок. Реферат був дуже цікавий, змістовний і добре виконаний — варто їм його читати друком. 3) Нова радість стала Веселювального — хор. 4) Бог пророк — декламація у виконанні Івана Калашука. 5) По вступу святе Олександр. 6) Дар імі пророк Вадим Кай-го. 7) Не плач Радла Кудрина — хор. Другу частину концерту почав виступ симфонічної оркестри, яка виконала кілька композицій: 1) А у цього життя (2) В полі, в полі Олександр та 3) А в бусолі. 4) Діноє повіще. Вадим Шевченко виконав декламацію: Радло Удлин Кравченко. Концерт закінчив виконанням національного гімну. Хором тоді виконав дуже добре. Концерт малладі — це другий в черзі виступ читання поезії, якого директором є о. Грещук Пачаха, відомий громадський діяч, добрий програміст та само виконанням стоїть на досить високому, як на Городоні. Тому прикро враження враження брехарою перед частини громадського громадянства, що виконав слабку фразеологію і виступ на цій повільній матеріальній умі. На концерт опрацьовано окремі декламації (змістовні вправи), які малювали артист-малар Бобинський. Хор при читанні "Промітлю" в середній Городоні, правда, не дуже сильний часом; всеж такі малладі імі директори та адміністрації повинні своїм членам може їм похвалитися гарним успіхом. Сподіюємо, що громадянство Городоні привалять хором більше виконання та підтримка його морально й матеріально.

Відійшов працівник. 3. днів 21. січня ввійшов в Городон м-р Степан Вутурин, асистент адм. К. Каратевського. За час свого перебування в Городоні віддав собі в Вутурин і серед молодих і серед старших загальною симпатією і поважання. Як секретар читання "Промітлю" в Городоні-середній проявив дуже живу громадську діяльність — його праця у читанні мріє слід приналежності ознаменувати її діяльність (організаційна праця, виступ, підтримка більш широким членам і т. д.). При відході м. Вутурин в Городон не було ніяких прощальних слів ні публічного прийняття його заслуг, тому цих кілька рядків нехай будуть йому приналежні та подякою за працю між громадянством Городоні.

БЕРЕЖАНИ.

В справі бережанської гімназії. Неодрастні відносини аматурської в нашій державній гімназії під керівництвом теперішнього директора, який майже до 50-го року свого життя відбував службу в учительській семінарії і недавно дістав у свої руки керування гімназією. Немаючи жодної, що дібрав собі своїх помічників, які були з ним у його семінарії та приспівали й розвивали на р'є скорше, як дитина. Справа виконання у нас пазилана від хвилин, коли вчительська гімназія в виконувальній школі почала на підпорядкуванні робити справу в дитинстві в гімнастичних отрутах. Розгараючи виконанні шні не дається ніяк ознаменувати. Не менше сумнівів і науковий рівень гімназії, що обчислює до атмосфери учительської семінарії та виконання школи. Не знаємо є на перші місяці, а політика. З політичних оглядів думати навіть окремі відділи з польськими і творять горючість членів в 50 і більше учениками. І то в класах четвертих, що становить загрозу для гімназії. Найбільш прайм нового типу і повинні бути виконувальні класи. Тимчасом серед таких класів учителів, особливо молоді, навіть не знають своїх учеників при виході шкільного року. Зміни в Кураторії не дозволяють їм відшукати в де дисципліно-методичне зблизнення. Отже мусять піти дорогою демократії, щоб наші відділи не стигали в польськими, щоб не інтерпретували по естетичній свої спожиття й обостеронької нормалізації та щоб Кураторія дала для наших відділів окремого педагогічного інструменту. Бо теперішній директор ні нашої культури ні нашої мови не знає. До того ж він як суспільний працівник дити навіть не має часу, щоб зайнятися якої виконанням польської мови та де деютекти до таких виборів, які мали велике місце (жити шоб професорам, писали анкетні листівки в потребам і т. д.).

СТАНІСЛАВІВ.

Вечір народної пісні. Мик. жодної аматурської кружок "Р. III" м. М. Шалковича "Вечір народної пісні" в якій мало участь багато сезимок в організованіх отрутах. З історичної було кілька пісень. Вечір був полюблений з народною забавою, що протиставляється до пісней пісней.

Концерт Лисенка. В неділю 6. п. м. відшукують: Муз. Інститут ім. М. Лисенка. "Станіславський Бом" і муз. хор "Думка" великий концерт у честь Мик. Лисенка в привід 25-літній смерті нашого най-більшого композитора. Участь у концерті ком. органі-

заторів, беруть: д-р С. Ладженко (промітлю), М. Голосинський (тенор) і Зарина (сопран). Зацікавленням концертом велике.

3 життя гімназійної молоді. Драм. сесія при муз. державній гімназії в українському мовою читання приготували драму Стерніного "Маруся Богуславна". У виставі беруть участь також учні гімназії Р. III. Режисером вистави обраний п. Варичев, що дав заповнення драматичної підготовки. Вистава відбувається в суботу 12. п. м. в залі "Совола".

3 життя філії Т-ва "Промітлю". Як попередим розповісти, так і цього року відбувається конкурс аматорських драматичних читаньських гуртків за першество у станіславській промисловій окрузі. Парний день і. рудий тит III. з черги омітити відбувається 6. п. м. в залі "Совола". Участь беруть: 1) гурток в Чернівець, що відіграв драму на 1 дію М. Косовського "Ой три шляхи широкі"; 2) гурток Кітчинна-Вельдери (Станіславів) з посюю М. Васильова "Де Бога нема"; 3) гурток в Угорині з драмою на одну дію Тогобоного "Ворні за мрію"; 4) гурток в Німеччині з драмою "Ворні за мрію"; 5) гурток в Крайніці з драмою в двох діях С. Чугайовського "На широкій стіні України". Сподіюємо, що громадянство в читальному році "Промітлю" візьме масову участь у конкурсі, приймаючи таким чином до його морального й матеріального успіху.

Б. Л.

Спорт.

РЕЧИНЦІ ЗМАГАНЬ ЗА ПЕРШЕНСТВО ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

Весняна рунда мистецьких розгрівок 1938 р. закінчилась 3. квітня і закінчилась 19. червня.

Квітень.

3. Корона — Україна; Чувай — Польовія; Чорні — РКС; Огніско — Гасмоней; Погонь (Стрий) — Лехія; Юнак — П. Соція; Ресовія — Погонь І В.

10. Україна — Ресовія; Чорні — Чувай; Погонь І В. — Юнак; Гасмоней — Лехія; Польовія — Огніско; Р. К. С. — П. Соція; Погонь (Стрий) — Корона.

17. Гасмоней — Чорні.

18. Юнак — Корона.

24. Р. К. С. — Україна; Гасмоней — Погонь (Стрий); Лехія — Польовія; Огніско — Юнак; Чувай — Ресовія; Корона — Погонь І В.; П. Соція — Чорні.

Травень.

1. Лехія — Україна; П. Соція — Гасмоней; Чорні — Погонь І В.; Погонь (Стрий) — Чувай; Огніско — РКС; Польовія — Корона; Юнак — Ресовія.

8. Україна — Огніско; Польовія — Юнак; РКС — Гасмоней; Ресовія — Лехія; Чорні — Корона; Погонь І В. — Чувай; П. Соція — Погонь (Стрий).

15. Україна — Польовія; Гасмоней — Ресовія; Юнак — Чорні; П. Соція — Лехія; Корона — Чувай; Р. К. С. — Погонь І В.; Огніско — Погонь (Стрий).

22. Україна — Чорні; Гасмоней — Польовія; Чувай — Юнак; Лехія — РКС; Ресовія — Погонь (Стрий); Погонь І В. — П. Соція; Корона — Огніско.

26. Україна — Гасмоней; Чорні — Польовія; РКС — Корона; П. Соція — Чувай; Погонь (Стрий) — Юнак; Огніско — Ресовія; Лехія — Погонь І В.

29. Чувай — Україна; Погонь І В. — Польовія; Гасмоней — Юнак; Корона — Лехія; Огніско — П. Соція; Погонь (Стрий) — РКС; Ресовія — Чорні.

Червень.

2. Погонь І В. — Україна.

5. Україна — П. Соція; РКС — Чувай; Лехія — Огніско; Ресовія — Польовія; Погонь І В. — Погонь (Стрий).

12. Чувай — Огніско; РКС — Польовія; Погонь (Стрий) — Чорні; Юнак — Лехія; П. Соція — Ресовія; Гасмоней — Корона.

16. Погонь (Стрий) — Україна; Польовія — П. Соція; Гасмоней — Погонь І В.; Чорні — Огніско; Лехія — Чувай; Корона — Ресовія; РКС — Юнак.

19. Україна — Юнак; Погонь (Стрий) — Польовія; Чорні — Лехія; Гасмоней — Чувай; Корона — П. Соція; Погонь І В. — Огніско; Ресовія — РКС.

— О —

На допомогу студентству.

ВИКАЗ ДАЛЬШИХ ЖЕРТВ.

Одноразові датки:

По 50 зол.: Народна Торговля, Львів; о. Юрій Ніжко, (збірка), Ярослав; Т-во "Молода Громада", Тернопіль. По 25 зол.: Валентина Поміч Українського Учителівства, Львів. По 20 зол.: Самопоміч, кооп. службовців Р. С. У. К. Мик. Сеник, Ромашини. По 10 зол.: Сильський Господар, Львів; о. Василь Лещинка, Львів; о. Курчаба Іван, Побужани; о. проф. Ст. Рудь, Львів; чит. "Промітлю" Городон-місто; Ва. Стежаренко, Іршава; о. Ярослав Матей, Хіра; кооператива в Городоні-місто; П. С. К. в Ярославі; Марія Пашейкіна, Львів (сестра і дитина); д-р Тарас Білинський, Збарж. По 7 зол.: М. і М. Селзак, Балгород; о. Кашпарук (збірка) Чернівці. По 3 зол.: Ва. Галанич, Львів; о. Ант. Пашко, Ротоса Волхва; о. мико. Па. Пашко, Львів.

д-р В. Досвітний, Ромашини; К. Пашенко, Львів; гр. парох, уряд. Збірка; Тома Волхив, Ярослав; Гродиско Миталіна, Ярослав; о. Іван Хавалка, Хмельницький; гр. парох, уряд. Гриньова; І. К. Варшав; д-р. Василь І. М. Янулович, Снігівський; Василь; чит. "Промітлю" Жуків; Ом. Крохмальницький, Борислав. Дарування хохолівського деканату по 5 зол.: о. Волод. Сайденко, Васютин; о. Волод. Минаков, Гриньова; о. Волод. Нуд; Збірка; о. Волод. Литвин, Збірка; о. Степан Юнчук, Кітчинці; о. Микола Ромашин, Львів; о. Микола Дарин, Мозолівці; о. Микола Мельник, Мозолівці; о. Ярослав Галинський, Новосілля; о. Ом. Кравець, Олександрівці; о. Василь Тернавський, Пашини; о. Лосиф Сауляський, Поміч; о. Василь Радимський, Сугрів; о. Янік Долгий, Хохолів. По 3 зол.: Ростислав Гонимовський, Волод. Миталіна; чит. "Промітлю", Станіславів; о. Кость Стефановський, Рісна Русава; Святий Олександрівський, Глубинка; Іван Горук, Львів. По 2.50 зол.: о. д-р М. Сопушич, Станіслав Ніжко; о. Василь Тарнавський (колада), Войславці. По 2 зол.: д-р. О. Заболотний, Гриньова; м-р М. Пашко, Гриньова; м-р. Т. Радимський і м-р В. Кашко, Галичина; І. Долговський, Губів; о. І. Сивистин, Губів; Р. Радимський, Балгород; Марія Тарнавська; І. Волод. Куличин; Дм. Сиротинський, Жуків; Т. З. Стрий; І. Далич, Чорні; о. Тит Долговський, Пашини; Олександр і Микола Рибутин, Сугали; д-р О. Б. Лещинський, Збарж; о. В. Болдівський, Збарж; д-р. Т. Тренбат, Збарж; Олександрівський, Збарж; м-р Р. Б. Сильський, Збарж. По 1.50 зол.: Василь Білинський, Збарж; О. Парашук, Збарж. По 1 зол.: О. Кудрич, Балгород; проф. Іван Білин, Угнів; О. Мороз, Жуків; Дм. Бурбан, Тернопіль; Ільницький Ярослав, Жуків; Іван Яремко, Козина. Зі Збаржа по 1 зол.: В. Чарнийський, П. Володівський; д-р. Краснопіра; проф. Корнелій, д-р. М. Борс; М. Верещак; Сергій; М. Сивистин. По 50 сот.: Луканко Олександр, Ротоса; проф. Бом, Збарж; М. Береза, Збарж; Данилович, Збарж.

Різдво:

Янік Яворський, Сарнатин (збірка в черзі) 10 зол.; о. Т. Прийма (збірка) 12.10 зол.; Іван Дуна, 4.14 зол.; середньосередній мистецький Сибір 30.62 зол.; о. Юрій (збірка), Книжка 15.48 зол.; уряд Р. III в Ярославі 9 зол.; о. Марія Цурковська, Львів 20.50 зол.; о. Ом. Іванчик (збірка), Львів 16 зол.; о. Ом. Іванчик (збірка), Львів 16 зол.; о. Л. Білинський (збірка) Карлів 11 зол.; о. Іван Колтунюк (збірка) Жуків 8 зол.; гр. парох, уряд. Микола Новак (збірка) 6 зол.; переклад в Куличин (збірка) 17 зол.; Ва. Ватинич, Куличин 2.75 зол.; Іван Якович 0.20 зол.; гр. парох, уряд. Василь Іванчик (збірка) Р. III в Львові 3.35 зол.; Іван Сивистин (переклад датки), Львів 13.30 зол.

Щомісячні датки:

Кооп. "Будучість", Тернопіль 20 зол.; Іван Олександрівський 10 зол.; член У. П. Р. по 3 зол.: д-р Степан; д-р Білин Степан; Волод. Василь; Василь Дмитро; д-р Виставський Степан; Замислює Курчович Володимир; Мудрий Василь; Василь Зивені; д-р Перфесий Роман; Тернавський Іван; д-р Тренбат Корнелій; Целівач Володимир; д-р Гриньовський Антій; Демінич Володимир; Лещинський Іван; Пашинський Іван.

Загальна сума всіх даток 325.10 зол.

Всім П. Т. Жертвувальцям складено книгу приписок виконано, що довгий жерм, який дити від 15. листопада до 6. грудня м. р. в адміністрації Комітету Допомоги Студентству, який дошлю до притримки від мене виконання.

ЗА АКАДЕМІЧНЕ ДУШПАСПІС

о. д-р Іван Гриньов, Львів, м. п. І.

— О —

Нові книжки і журнали.

UKRAINIAN YOUTH Official Organ of the Catholic Youth League, Vol. V, No. 2, February 1938 Jersey City.

Театр и

Великий Театр:

Неділя 6. III. год. 12.30. Зам. І. Франко, казка для дітей; год. 1.30. 10.30. "Пан Новаківський"; год. 1.30. 10.30. "Сол".

Понеділок 7. III. год. 1.30. "Од".

Театр Річчордовостей:

Неділя 6. III. год. 2.30. "Дитина і мрія"; год. 1.30. "В першій".

Понеділок 7. III. год. 1.30. "Новака історія".

Український Нар. Театр м. і Львів.

ДРОГОВИЧ:

о. III. Лисова пісня.

3. Дрогобичі: і з поету Іван Іванович Стрий, Скальський, Володів, Далич, Олександр і Станіславів.

Український Народний Театр м. і Садівського.

ХОЛОРІВ.

6. III. Малена.

Театр готує до активи оркестр "Утоплена".

Вже надійшов **Вже надійшов**
новий транспорт вовни
на весняний сезон

Галицький Магазин Новин

Галицька 15.

УВАГА! Повідомляємо, що „дешеві білі дні“ ми продовжили ще тільки до 10. III з дальною, великою знижкою ціни.

Д. В. П/1 — 650/35

Оповідення.

Міська Управа в корол. стол. м. Львові подає до загального відома, що прегляд бюджету Громади м. Львова на р. 1938/39 є виставлений до перегляду в барі Вулиця П/1 Міської Управи (ратуш. П. н. двері ч. 267) на протязі 1 тижня, а саме від 6. березня до 12. березня 1938 р. включно, в години від 9-ої до 12-тої.

Інтересованим платникам комунальних данних прислуговує право перегляду з повсякденним ретельним бюджетового преглядника та внесення записів і застережень в дальшій ретельній 1-тижній суботу до дня 19. березня 1938 р. включно.

Міська Управа в корол. стол. м. Львові.

У Львові, 5. березня 1938 р.

Президент міста: Д-р Станіслав Островський п. р.

Загальні Збори „Нового Села“.

2. березня ц. р. відбулися чергові Загальні Збори Української Селянської Видвигної Кооперативи „Нове Село“ у Львові. Наради мали поважний та рішучий характер. Загальні Збори одобрили всі останні зміни, які зайшли у Видвигництві. Зокрема суджено йм. В. Веробця за те, що розсіває неправдиві вістки, мовляки останні зміни у Видвигництві мали політичний підклад. Редакція часопису „Нове Село“ зломилла закау, що часопис і далі не буде залежати від ніякої партії ані групи, а буде дбати про піднесення культури українського села. Загальні Збори вибрали нову Управу і Надзірку Ряду під проводом селянина Івана Новалишина 30 голосами проти 4.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „РОЮ“
відбудуться 5. III. 1938 (віторок) в домі: „Рейс“. Початок в год. 10.

Навіть мури білі.
вкисаючи цього мила!

Мила
Кінолі
Води
випускають
молочком

ВАШЕ ОЧКО
ГАЛИЦЬКА 4. РІГ РИНКУ

КІР

Львів, Уейського 6
Тел. 220.88.
Станіславів, 3-го Мал. 4.
П Л Я Н И
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

Огородові дратяні
СІТКИ
найкращіше і найдовговічніше
доставляє фабрика

„СІТКОЦЕНТР“

Львів, Красківх 18. Тел. 246-75.

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНИНА
світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД
Експорт: до Англії, (Stainway & Sons-Londyn) Америки, Франції, Голландії, Палестини, Швейцарії, Чехословаччини і т. д.

виключне заступництво

С. Новацький

Львів, вул. Пилсудського ч. 17.

ПОВІДОМЛЯЄМО,
що п. **МАРУСЯ ГАНУШЕВСЬКА**

вернулася з Варшави і веде

Кравецьку роботу жіночих і дитячих одягів
(плащі, костюми, сукні)

у **Львові, вул. МАРКА 20, П. н.**
УПРАВА ФАХОВОЇ ГІМНАЗІЇ
СС. Василіанок.

Інж. Юрій Ясецький

держ. уповажнений інженір будови

Львів, Мучна 46, тел. 270-27

виконує усі праці з обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури.

Знає тепер цілий світ
Ту рецепту люкри,
Що говорять: Діжте всі
Овочі і цукри.

Без вагань і без тайн
До skleпу подайте
Фірни Зигмунт Гляйтштайн
Львів, Синіуська 20.

в домі „Народньої Гостиниці“

Купуйте тільки анані доброти

ГОЛЮБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ

ЕМЕНТАЛЬСЬКІ ласкі в смаку,
ТИЛЬЖИЦЬКІ ласкі в смаку,
КМІННОВІ служать доброму травленню

САРДЕЛЕВІ побуджують апетит
з назвою „РОТР“, бо це товар поживний і дешевий. Вистерігайтесь фальсифікатів. Домгайтесь всюдн, замовляйте у фірми „ROTR“, Golub, Potomce.

Український Текстильний Склад
„Manufactura“ Львів, Капітульна Площа 3.
Подібно до відома наших Велимишавових Клієнтів, що найновіші текстильні матеріали на мужеські та жіночі одяги маємо вже на складі. Уваді теж скаржимо інформаційки про жоду „содів“ матеріал, виробів та десенів. 1-15

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

- приймає безпереривно впис студентів та курсантів на:
1. ВИСОКОШКІЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНИЙ ВІДДІЛ. 4 роки. Дав особливу фазову освіту, необхідну для праці в кооперативних і громадських установах та приватних підприємствах.
 2. ВИСОКА ШКОЛА ПОЛІТИЧНИХ НАУК. 3 роки. Підготувала до громадської, політичної та журналістичної діяльності.
 3. ВИСОКІ КУРСИ ГРОМАДСЬКОЇ АГРОНОМІЇ. 1 рік. Докладно завітано про форми і методи переведення громадсько-агрономічної праці селян українського населення.
 4. ТЕХНІКУМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ. 2 роки. Дав фахову освіту в різних галузях промисловості, що працює на сільсько-промисловій.
 5. ВІСНІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. П'ятора року. Систематично завітано про минуле і сучасне України та українського народу, його культуру і скарби і підстави матеріального добробуту.
 6. КУРСИ БУХГАЛТЕРІЇ. 1 рік. Підготували вчителів для праці в установах і підприємствах.
 7. КУРСИ МОВ: англійської, німецької та французької. Уможливають спілкувати світою мовою для користування чужоземною літературою і друком.
 8. КОРОТКОТЕРМІНОВІ КУРСИ: а) Психіатрія, б) Американська промислова психіатрія, в) Садівництво, г) Городництво, ґ) Консервація та зберігання садівних і городніх, д) Оброблення швири, е) Мисловство, є Радіотехніка, ж) Фотографія, з) Теорія музики.
- Жадайте проспекти з програмами, правлами вступу і такант освіт. Висилаються безплатно. На ширшу відповідь присилайте поштою марку. Можна замовити також лише самі підручники. Цілики виставляються безплатно. Прохання надіслати на адресу: Український Текстильний Склад, Львів, Капітульна Площа 3.

Білиз- ПОЛОТНО Посте-
ляне

В. М. ГАРЗНЕР

Львів, Ягайлонська ч. 15.

Поручас матеріали на
ШЛЮБНІ ВИПРАВИ

СТОЛОВІ ГАРНІТУРИ

найліпших виробів кравчих і за-
кордонних по приступних цінах.
Обслуга також в українській мові.
11-11

МЕБЛІ ідеальні, спальні, на-
бінати, салони, кльо-
би, тапчани, матраци і декоративні поручас

Віденська вирібна столярсько-таліцерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Синіуська 41. Тел. 292-78.
493 2-50

ВИКЛЮЧНА ПРОДАЖ
ЕЛЕКТРО — РАДІО — ОПТИКА

І. Дойтшер

СТАНІСЛАВІВ, Гославського 11 а.

Відома українська швальня

„ЕМКА“

перенесена з вул. Личацької
на Підвалі ч. 1.

МІЛО ВІЗЛЯ вигладжує шкіру
складову до шкіри
1-1 утрим.

МІЛО ВІЗЛЯ відмиває шкіру
і викликає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

МІЛО ВІЗЛЯ надає
милу.

ЦІННИК ОГолошень у щоденнику „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його міра в руб. різд оголошенн	вог. 0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніальні і прегат, кореспонденція по зупно, продаж, винаєм і т. п.	вог. 0.15	Останки сторінки 1/1	вог. 0.15
1 мм. одношпальтовий в тексті і повноті	вог. 0.60	шукають прегат	вог. 0.10	Останки сторінки 1/2	вог. 0.10
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	вог. 0.80	слова товотім друком подвійно.	вог. 0.05	Останки сторінки 1/4	вог. 0.05
				Останки сторінки 1/8	вог. 0.05

За редакцію відповідає Олександр Костик

Видав Видавнича Співка „Діло“.

З друкарні Вид Співки „Діло“.